

BERÄTTELSE FRÅN FINLANDS DELEGATION I EUROPARÅDET

om verksamheten i den parlamentariska församlingen 2014

Parlamentariska församlingens session i Strasbourg 2014

första delsessionen	27.-31.1.2014
andra delsessionen	7.-11.4.2014
tredje delsessionen	23.-27.6.2014
fjärde delsessionen	29.9.-3.10.2014

Ständiga utskottets sammanträden

Paris	7.3.2014
Baku	23.5.2014
Bryssel	18.11.2014

Grafisk formgivning av omslaget: EDITA

Omslagsfoto: ER:s fotoarkiv (Strasbourg)

ISSN 0788-0073

EDITA PRIMA OY, HELSINGFORS 2015

Finlands delegation i Europarådet

TILL RIKSDAGEN

I enlighet med 4 § i lagen den 28 april 1989 om Finlands delegation i Europarådet överlämnar Finlands delegation i Europarådet vördsamt till riksdagen sin berättelse om den parlamentariska församlingens verksamhet under sessionen 2014.

Helsingfors den 24 februari 2015

På delegationens vägnar:

Maria Guzenina

Gunilla Carlander

Innehåll

1	Sammanfattning	7
2	Finlands delegation 2014	10
3	De mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen	12
3.1	Demokratin utmaningar i en föränderlig värld	12
3.2	Utvecklingen av rättsnormerna	15
3.3	Barns rättigheter	17
3.4	Migranter och flyktingar	18
3.5	Miljö, arbete och välfärd	20
3.6	Kultur, utbildning och media	21
4	Uppföljning av hur medlemsstaterna uppfyller sina förpliktelser..	24
4.1	Albanien	24
4.2	Azerbajdzjan	25
4.3	Bosnien och Hercegovina	26
4.4	Bulgarien	26
4.5	Georgien	27
4.6	Makedonien	27
4.7	Moldavien	28
4.8	Serbien	29
4.9	Turkiet	29
4.10	Ukraina	29
4.11	Ryssland	32
5	Externa relationer	35
5.1	Demokratiskt partnerskap	35
5.1.1	Palestina	35
5.1.2	Marocko	35
5.1.3	Kirgistan	36
5.2	Medelhavsområdet och Mellanöstern	36
5.3	Samarbete med andra internationella aktörer	38

Bilagor:

1	Finlands delegation i Europarådet	40
2	Medlemskap i utskott	42
3	Förteckning över godkända dokument 2014	44
3.1	Resolutioner	44
3.2	Rekommendationer	46
3.3	Yttranden	47
4	Europarådets parlamentariska församlings gästtalare år 2014	48
5	Europarådets medlemsstater	49

Sammanfattning

Europarådet (ER) som grundades år 1949 är Europas äldsta och mest omfattande människorättsorganisation. Dess grundläggande uppgift är att värna om och utveckla mänskliga rättigheter, pluralistisk demokrati och rättsstatsprincipen. Finland blev medlem i Europarådet 1989. Organisationens viktigaste organ är ministerkommittén och den parlamentariska församlingen. Den parlamentariska församlingen, bestående av riksdagsledamöter som medlemsländernas parlament har utsett, lägger fram motioner och ger rekommendationer. På basis av dem fattas besluten i ministerkommittén som består av medlemsländernas utrikesministrar.

Den parlamentariska församlingens ställning som ett europatäckande politiskt debattforum har på senaste år ytterligare befästs. De ämnen som behandlas granskas med avseende på ER:s grundläggande värderingar, men de heterogena medlemsländerna och skillnaderna i deras demokratiska traditioner leder ofta till livliga debatter redan i beredningsfasen. År 2014 sammanträdde församlingen fyra gånger till enveckas sessioner (sammanlagt 20 dagar) och godkände 61 resolutioner, 29 rekommendationer riktade till ministerkommittén samt ett yttrande. Under året överlämnades sammanlagt 64 rapporter till den allmänna församlingen. Finlands delegation i Europarådet deltog aktivt i församlingens sessioner och i övriga verksamhet. Enligt röstningsstatistiken för 2014 var Finlands delegation den nionde aktivaste.

Ukrainakrisen och Rysslands annektering av Krim har ställt Europarådet inför oförutsedda utmaningar. I protest mot annekteringen av Krim beslöt församlingen den 10 april 2014 med rösterna 145-21 bestraffa Ryssland för dess agerande i Ukraina genom att häva Rysslands rösträtt i Europarådets parlamentariska församling till slutet av 2014. Dessutom beslöts det att Rysslands delegation inte får delta i presidiet, de politiska gruppernas ordförandes eller det ständiga

utskottets sammanträden och inte heller i ER:s valövervakning. Beslutet hindrade inte Ryssland från att delta i den parlamentariska församlingens sessioner och det inverkar inte heller på verksamheten i Europarådets ministerkommitté. Situationen kommer att omprövas om Ryssland inte vidtar åtgärder för att stabilisera situationen och återlämna Krim.

Den parlamentariska församlingens förfarande baseras på medlemsländernas skyldighet att i enlighet med Europarådets stadga respektera principerna för bl.a. politisk frihet och legalitet samt att uppriktigt och effektivt arbeta för att uppnå rådets mål. Medlemskapet i Europarådet är sålunda villkorligt.

Vissa av de s.k. nya medlemsländerna uppfyllde vid anslutningen inte Europarådets samtliga medlemsvillkor, men de förband sig till fortsatta reformer. På initiativ av dåvarande delegationsmedlemmen Tarja Halonen (sd) skapades i början 1990-talet ett förfarande för att församlingen systematiskt ska kunna följa hur reformerna i olika länder framskrider (monitoring). Ukraina anslöt sig till organisationen år 1995 och Ryssland i februari 1996. Båda länderna har efter anslutningen varit föremål för övervakning från församlingens sida.

Situationen i Ukraina behandlades under varje session 2014. Under januarsessionen debatterades frågan om hur Ukrainas demokratiska institutioner fungerade. Församlingen framhöll i sin rapport att människorättsförpliktelserna måste respekteras och fördömde den Ukrainska regeringens användning av våld för att tysta demonstranterna. I mars ordnade ständiga utskottet en debatt om situationen i Ukraina. Parlamentarikerna enades om att Ukrainas suveränitet och regionala integritet måste respekteras. I flera anföranden uppmanades Ryssland och Ukraina att respektera internationella fördrag, mänskliga rättigheter och demokratiska principer. Under aprilsessionen diskuterades frågan om hur den politiska krisen påverkar Ukrainas demokratiska

funktioner i funktionellt hänseende. Den parlamentariska församlingen fördömde Rysslands annektering av Krim och underströk att den ryska dumans beslut att tillåta användning av militärt våld i Ukraina strider mot internationell rätt samt mot de principer som tillämpas av ER, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) och Förenta Nationerna (FN). Vid junisessionen höll Ukrainas president Petro Porosjenko ett tal och konstaterade att Ryssland brutit mot Budapestfördraget och sålunda genom sitt agerande destabiliserat hela regionen. Under oktobersessionen diskuterades åter situationen i Ukraina. Rysslands delegation deltog inte i oktobersessionen.

Under verksamhetsåret diskuterade församlingen demokratins tillstånd i Albanien, Azerbajdzjan, Georgien, Ukraina och Ryssland. Resultatet av monitoringen granskades under året också på ett allmänt plan. Den parlamentariska församlingen konstaterade i sin resolution att oavsett resultaten är det skäl att ytterligare effektivisera genomförandet av de grundläggande rättigheterna i flera medlemsstater. Församlingen konstaterades vidare att det är skäl att utveckla övervakningsformerna när det gäller medlemsförpliktelseerna bl.a. genom månatliga tematiska utvärderingar. Dessutom är det skäl att effektivisera samarbetet med ER:s övriga monitoringmekanismer samt att öka transparensen.

Valövervakningen utgör en del av den parlamentariska församlingens uppföljning. Under verksamhetsåret följde församlingen både parlamentsvalet och presidentvalet i Makedonien och Ukraina. Representanter för församlingen övervakade dessutom parlamentsvalen i Serbien och Bulgarien, de allmänna valen i Bosnien och Hercegovina samt presidentvalet i Turkiet.

Under verksamhetsåret behandlades frågor om demokratins utmaningar i en föränderlig värld samt rasism och intolerans. Dessa ämnen behandlades i flera rapporter, bl.a. om strategier för att bekämpa rasism och intolerans i Europa och nynazism i olika former, om det hot som terroristgruppen ISIS (också förkortad IS) utgör, om förebyggande av våld mot kvinnor, om de internationella organisationernas ansvar när det gäller kränkning av mänskliga rättigheter samt om de förändringar som den offentliga förvaltningen i Europa undergår.

Den parlamentariska församlingen deltar i utvecklingen av de europeiska rättsnormerna genom att ge yttranden om konventioner som är under beredning samt genom att ta ställning till hur gällande konventioner och rekommendationer av ministerkommittén genomförs och fungerar. Under verksamhetsåret tog församlingen i tre rapporter ställning till genomförandet av Europeiska människorättskonventionen och till Europadomstolens verksamhet (Förstärkning av Europadomstolens oberoende, Europeiska människorättskonventionen: bättre juristutbildning samt det brådskande behovet att avhjälpa medlemsländernas oförmåga att samarbeta med Europadomstolen). Under verksamhetsåret har den parlamentariska församlingen också tagit ställning till frågan om revidering av vissa konventioner, exempelvis konventionen om gränsöverskridande televisionssändningar och ett utkast till en konvention mot manipulation av idrotts tävlingar.

Den parlamentariska församlingen har också på sikt arbetat för att försvara barns rättigheter. Konventionen om skydd för barn mot sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp trädde i kraft 2010 och samma år inleddes också en kampanj för att främja konventionens syften och ratificera konventionen i alla medlemsstater. Under verksamhetsåret ansåg man att det behövdes ytterligare ett år för kampanjen som föreslås fortsätta till november 2015. Under året togs också frågan om barns rättigheter upp i flera rapporter som behandlar bl.a. barns rättigheter då de gör sig skyldiga till brott, sekters inverkan på barn, barnfattigdom och migrantbarns rättigheter.

I de europeiska länderna och internationellt diskuteras i allt större utsträckning inställningen till migration och flyktingskap. Situationen har förvärrats på grund av den ekonomiska krisen och etniska konflikter, men de grundläggande mänskliga rättigheterna måste tryggas också under dessa förhållanden. Den parlamentariska församlingen granskade under verksamhetsåret i sina rapporter t.ex. frågan om hur flyktingars välfärd kan tryggas, integrering av flyktingar i det nya hemlandet samt den betydelse som tillgång till arbetslivet har för migranter och flyktingar och på motsvarande sätt också för samhället.

Under verksamhetsåret uppmärksammade församlingen frågan om bekämpning av kli-

matförändringen och principerna för en hållbar utveckling på internationell nivå. I rapporterna betonas det också att människans välfärd inte är baserad enbart på förmögenhet. Den är sammansatt av många faktorer, bl.a. arbete och hälsa. Sådana hot mot välfärden som t.ex. social utslagning ägnas allt större uppmärksamhet.

Under verksamhetsåret aktualiserades flera frågor som gällde kultur, utbildning och media. Dessa ämnen har beröringspunkter bl.a. med ekonomi, yttrandefrihet och jämlikhet. Besluten om dessa frågor har betydelse för vilka demokratiska värden som främjas i Europa och vilka rättigheter

dagens medborgare har. Utvecklingen av internet och de globala strategierna utformar vår uppfattning om vilken information som med tanke på skyddet för privatlivet ska sekretessbeläggas respektive offentliggöras. Den parlamentariska församlingen understöder internationellt samarbete kring dessa frågor.

Den parlamentariska församlingen hade i slutet av året ingått tre demokratiska partnerskap. Marocko och Palestina tilldelades status av demokratiskt partnerskap 2011. Våren 2014 tilldelades Kirgistan partnerskapsstatus som det första landet i Centralasien.

Finlands delegation 2014

Finlands delegation deltog aktivt i årets fyra sessioner i Strasbourg samt i det ständiga utskottets tre stadgeenliga möten. Ordföranden *Maria Guzenina* (sd) och *Sirkka-Liisa Anttila* (c) deltog i det ständiga utskottets extraordinarie möte den 25 november 2014 i Strasbourg. Mötet ordnades med anledning av påvens besök.

Av bilaga 1 framgår Finlands delegationsmedlemmar. Alla debattinlägg finns på den parlamentariska församlingens webbplats (www.assembly.coe.int).

Då suppleanten *Jussi Halla-Aho* (sannf) valdes in i Europaparlamentet utsåg riksdagen *Mika Raatikainen* (sannf) till ny suppleant. Raatikainen fick motsvarande medlemskap i utskotten som den föregående suppleanten Halla-Aho. Av bilaga 2 framgår ombudens och suppleanternas medlemskap i utskotten.

Ombuden hade under året flera förtroendeuppdrag. Ordföranden *Guzenina* utsågs till Finlands representant för kampanjen No Hate och *Riitta Myller* (sd) var under året Finlands representant i den parlamentariska församlingens nätverk ”Women free from violence”.

Kimmo Sasi (saml) fortsatte som granskningsutskottets andre rapportör i Montenegro. Sasi besökte landet i november och deltog i maj i övervakningen av presidentvalet i Ukraina. I april godkände församlingen Sasis rapport om brister i genomförandet av Europadomstolens interimistiska beslut i vissa medlemsländer.

Anne-Mari Virolainen (saml) följde i november parlamentsvalet i Moldavien. *Antti Kaikkonen* (c) fick ett rapporteringsuppdrag i juridiska utskottet. Han börjar utreda polisens och andra myndigheters våld mot demonstranter i olika europeiska länder.

Delegationen har hållit åtta möten, varav fyra i Strasbourg under sessionsveckorna. Finlands ständiga representant i Europarådet, ambassadör Pekka Hyvönen, och representationens övriga personal har regelbundet informerat delegatio-

nen om arbetet i ER:s ministerkommitté. I januari deltog delegationen i ett möte ordnat av ambassadör Hyvönen för att främja ratificeringen av konventionen mot människohandel. I april ordnade ambassadören en middag för den schweiziska delegationen och i oktober var EU-ambassadör Jari Vilén middagsgäst. Island ordnade årets nordiska möte i juni.

I april hade delegationen möten med republikens president Sauli Niinistö på Talludden samt med utrikesminister Erkki Tuomioja.

Delegationen var 26 - 27 maj 2014 i riksdagen värd för ett möte med den parlamentariska församlingens *utskott för juridiska frågor och mänskliga rättigheter*. Mötet öppnades av riksdagens talman Eero Heinäluoma och delegationens ordförande Maria Guzenina. Måndag eftermiddag diskuterade utskottet frågor som gällde Europadomstolens effektivitet och framtida utmaningar. Församlingen har de senaste åren uttryckt oro för anhopningen av ärenden vid Europadomstolen. Högsta domstolens president Pauliine Koskelo samt före domaren vid Europadomstolen och nuvarande domaren vid högsta förvaltningsdomstolen Matti Pellonpää höll inledningsanföranden. På agendan stod också en diskussion om förhindrande av tortyr och om de nationella övervakningsorganens roll. Finlands representant i Europeiska kommittén till förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (Committee for the Prevention of Torture and Inhuman and Degrading Treatment, CPT) är Jari Pirjola, som höll ett inledningsanförande i ämnet.

Det juridiska utskottets finländska medlem *Sasi* fick på våren uppdraget att skriva en rapport om rättslig korruption. I samband med beredningen av rapporten ordnades en utfrågning vid utskottets Helsingforsmöte. Justitieminister Anna-Maja Henriksson höll ett inledningsanförande i samband med utfrågningen. Som sakkunniga hördes bl.a. Europadomstolens före president Nicolas Bratza samt Finlands medlem

i Venedigkommissionen professor Kaarlo Tuori. Under mötet behandlades också en rapport om vittnesskydd i kampen mot organiserad brottslighet och terrorism.

Delegationen ordnande två *expertutfrågningar* med Finlands delegation i OSSE. I maj besöktes delegationerna av OSSE:s minoritetsombudsman Astrid Thors som berättade om sitt arbete bl.a. i Ukraina.

I juni ordnande delegationerna en gemensam expertutfrågning om Azerbajdzjan. Azerbajdzjan var ordförandeland för Europarådet från maj till november. OSSE:s parlamentariska församling ordnade i juni sin sommarsession i Baku. Finlands ambulerande ambassadör i Azerbajdzjan Christer Michelsson och forskaren vid Helsingfors universitet Mikko Palonkorpi höll inledningsanföranden.

I maj åhörde ER-delegationen tillsammans med Nordiska rådets (NR) och OSSE:s delegationer chefen för Nordiska ministerrådets informationskontor i S:t Petersburg Mika Boedekers redogörelse om NR:s samarbete på området.

I november träffade delegationens medlemmar ordföranden i den ryska dumans utrikesutskott Aleksej Pusjkov. Pusjkov är ordförande för Rysslands ER-delegation.

Delegationen har redan länge arbetat för att konventionen om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (Istanbulkonventionen) ska ratificeras i Finland. I november överlämnade delegationen till förvaltningsutskottet ett yttrande om den nationella människohandelsrapportörens rapport för 2014. Rapportören har gjort en lägesbedömning av bekämpningen av människohandel och hur sexuellt utnyttjade människohandelsoffers rättigheter tillgodoses i den finska straffprocessen. Delegationens yttrande innehåller en sammanfattning av den parlamentariska församlingens ställningsta-

ganden från de senaste åren om de ämnen som tas upp i rapporten, dvs. människohandel och sexuellt utnyttjande. Delegationen sände yttrandet som en bilaga till ER:s *Handbook for Parliamentarians: Safe from fear, Safe from violence*.

Finlands nuvarande representant i kommittén mot tortyr (CPT) Jari Pirjolas fyraåriga mandatperiod går ut den 19 december 2015. Delegationen inledde, i enlighet med den parlamentariska församlingens rekommendation, en öppen ansökningsprocess för att utse Finlands representant till kommittén för följande fyraårsperiod. CPT undersöker behandlingen av frihetsberövade personer. Avsikten med besöken och rekommendationerna om skyddande av frihetsberövade personer är att förebygga problem. Kommitténs medlemmar är oberoende och opartiska experter på olika områden och de representerar inte den stat som utsett dem. Kommittén har en medlem från varje medlemsstat i Europarådet och medlemmarnas mandatperiod är fyra år. Medlemmarna i CPT-kommittén väljs av ER:s ministerkommitté från en lista med tre förslag som lagts fram av respektive nationella delegation i den parlamentariska församlingen och godkänts av församlingens juridiska utskott. Inom utsatt tid inkom 48 ansökningar. Delegationen intervjuade fem av kandidaterna. Det slutliga beslutet fattas av ministerkommittén på framställning av församlingens presidium.

Liksom under de föregående åren fick delegationen en begäran om att delta i finansieringen av en kampanj för bekämpning av sexuellt våld mot barn (ONE in FIVE). Delegationen konstaterade i sitt svar att den inte har några egna medel för att stödja ER-kampanjer men att delegationen uppmanar utrikesministeriet att stödja den parlamentariska ONE in FIVE-kampanjen med anslag för frivilligarbete som anvisas ER.

De mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen

Utgångspunkten för Europarådets arbete är att främja demokratin, de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen. De ämnen och rapporter som behandlas av den parlamentariska församlingen omspannar ett brett register, men de granskas utifrån samma grundläggande värderingar. Under de senaste åren har Europarådet strävat efter att koncentrera sin verksamhet kring dessa viktiga värden och de rapporter som kommer in för behandling av församlingen genomgår en ännu strängare presidiegenomgång än tidigare. Syftet med denna ändring av rutinerna är att befästa Europarådets roll som människorättsorganisation och som den som utformar människorättsstandarder på internationell nivå.

Organisationens synlighet har ökat under de senaste åren tack vare dess ställningstaganden till aktuella frågor på initiativ av ordföranden för ministerkommittén, församlingens president eller generalsekreteraren. Församlingen har understrukit hur viktiga Europarådets olika granskningsorgans uppgifter är. Ett av de viktigaste och mest långvariga sakkunnigorganen är Venedigkommissionen (European Commission for Democracy through Law), som tar upp grundlagsfrågor. Andra viktiga övervakningsorgan är Europeiska kommittén mot tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (CPT), gruppen av stater mot korruption (Greco) och expertgruppen för åtgärder mot människohandel (Greta). Församlingen upprätthåller också en regelbunden dialog med Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter.

3.1 Demokratins utmaningar i en föränderlig värld

Under de senaste decennierna har uttrycken för rasism och intolerans ökat och blivit allt starkare.

Bland annat den ekonomiska krisen, den misslyckade socialpolitiken, oförmågan att klara av de utmaningar som migrationen innebär samt internets anonymitet ligger bakom den ökade förekomsten av uttryck för trångsynt hat. Andra allvarliga människorättsproblem är människohandeln och våldet mot kvinnor. En del av utmaningarna relaterar till sociala attityder men det är å andra sidan skäl att betrakta de demokratiska utmaningarna också från strukturell synpunkt. Den parlamentariska församlingen har sålunda behandlat rapporter om samarbetet med människorättsinstitutet och den offentliga förvaltningen i Europa samt rapporter som har samband med statliga modeller.

I rapporten om *en strategi mot rasism och intolerans i Europa* (dok. 13385) granskas vilka möjligheter det finns att ingripa mot uttryck för hat. Enligt *resolution 1967* (2014) och *rekommendation 2032* (2014) bör politikerna ta ansvar för att utrota rasismen. Medlemsstaterna bör satsa på en fungerande lagstiftning och på att genomföra lagarna, på att fastställa brottsbenämningar, på effektiva statistiska rutiner och på förebyggande åtgärder. Det är skäl att utöka samarbetet med Europakommissionen mot rasism och intolerans (ECRI).

Tyvärr förekommer rasism och diskriminering också inom poliskåren. En *rapport* (dok. 13384) om saken handlar om attityder, polisutbildning och handlingsmönster samt om bristfälliga ändringsförfaranden. Resultaten är baserade på iakttagelser av europeiska länders poliskåren samt på ER:s och FN:s utredningar. Inom poliskåren förekommer rasism t.ex. i form av rasistiskt uppträdande eller interna rutiner. Rasistisk profilering är en stor källa till bekymmer. I *resolution 1968* (2014) konstateras det att medlemsstaterna bör ge akt på polisens rutiner, ingripa i konstaterade problem och offentligt fördöma rasism. Medbor-

garnas förtroende ökar om polisväsendet satsar på människorätts- och attitydfostern samt på transparenens i rekryteringssammanhang.

Extremrörelser är ofta i skymundan för samhället, tills de dyker upp när förhållandena är gynnsamma för dem. I rapporten om *bekämpande av nynazistiska företeelser* (dok. 13593) konstateras det att de som ansluter sig till extremrörelser är unga personer och att dessa rörelser ska bekämpas framför allt med förebyggande metoder, dvs. med utbildning, tidigt ingripande vid tecken på extremism samt med sociala, ekonomiska och kulturella strategier för att förhindra spridningen av nynazism. Dessutom behövs skydd för offer och vittnen. Utbildning av poliser och jurister, stöd för forskning och projekt mot nynazism, hjälp för personer som vill lämna nynazistiska rörelser samt utbyte av erfarenheter i hela Europa. I *resolution 2011* (2014) och *rekommendation 2052* (2014) understöds förslaget att till åminnelse av Utøya-offren utse den 22 juli till en europeisk dag för hatbrottsoffer. Demokratiskt valda politiker har ett särskilt ansvar för bekämpning av nynazism och försvarande av demokrati. Politikerna bör delta i en dialog med de nynazistiska rörelserna så att de kan avslöjas offentligt och fördömas.

I samband med IS-organisationens terrordåd har våldet och det etniska hatet uppnått oförutsedda dimensioner, vilket har lett till att många miljoner människor under år 2014 flytt från Irak och Syrien medan tusentals har dött. I en rapport om *det hot som terroristgruppen känd under namnet IS utgör mot mänskligheten: våld mot kristna och andra religiösa eller etniska samfund* (dok. 13618) konstateras det att Europa har varit oförberett på situationen då uppmärksamheten varit riktad mot krisen i Ukraina. Den situation som kristna och andra etniska och religiösa samfund i Mellanöstern befinner sig i kräver uppmärksamhet. I IS:s led strider ca 3 000 ungdomar från Europa. Medlemsländerna uppmanas att identifiera dem som rest till krigsområden för att strida och att ingripa i rekryteringen. Man måste komma ihåg att IS inte representerar islam och att media inte får uppamma religiöst eller etniskt hat. Medlemsländerna uppmanas att göra sitt yttersta för att återställa freden i området och det internationella samfundet uppmanas att vidta konkreta åtgärder för att förhindra en humanitär katastrof. Området är i behov av ett internationellt organiserat

återuppbyggnadsprogram. Ministerkommittén ombes diskutera de religiösa aspekterna förknippade med människovärdet och att i samband med årliga religiösa forum utveckla en politisk infallsvinkel samt överväga metoder att monitorera begränsning av religionsfriheten i medlemsländerna och de närmaste grannländerna (*resolution 2016* (2014) och *rekommendation 2055* (2014)).

En interkulturell dialog gynnar på ett allmänt plan förståelsen mellan olika befolkningsgrupper. I en rapport om *identitet och pluralism i interkulturella samhällen* (dok. 13522) framhålls det att kollektiva identiteter som är baserade på en nationalstat eller etnisk grupp har förlorat sin betydelse. Däremot har interkulturalism blivit en norm framför allt bland ungdomar, vilket bör beaktas som en garanti för samhällsfred och demokrati. Skillnaden mellan majoritetsbefolkningen och minoriteterna måste minskas bl.a. genom en interkulturell strategi, genom kulturpolitik och stadsplanering samt genom mångspråkighet. Utan ett strategiskt förhållningssätt kan individuella olikheter leda till ångest, hatreaktioner och t.o.m. våld. I *resolution 2005* (2014) och *rekommendation 2049* (2014) framhålls det att ungdomarna är en resurs för utvecklingen av det interkulturella samhället. Pluralismen är en nationell förmån som bör integreras i olika politiska sektorer för att öka toleransen. Ministerkommittén bör koordinera en pluralistisk utveckling och sträva efter synergier med EU.

I en rapport om *de nationella minoriteternas rättigheter och situationen i Europa* (dok 13445) uppmärksammas minoritetskulturens ställning. Rapporten är synnerligen intressant från Finlands synpunkt eftersom den ungerske rapportören Ferenc Kalmár i samband med beredningen av rapporten besökte Finland i november 2013. En närmare granskning av rapporten visade att rapportens innehåll var problematiskt och stridande mot Finlands officiella minoritetspolitik. Finländska sakkunniga opponerade sig mot att romer och religiösa minoriteter utelämnats ur rapporten som var rubricerad *de traditionella nationella minoriteternas rättigheter och situationen i Europa*. Enligt rapportörens åsikt hör romerna inte till de traditionella nationella minoriteterna. Rapportören upplystes om Finlands ståndpunkt både under besöket i Finland och i ett brev undertecknat av *Pirkko Mattila* (sannf). Mattila representerar

Finland i jämställdhetsutskottet och är medlem i kulturutskottet där rapporten färdigställdes. Mattila ansåg, understödd av de övriga medlemmarna i Finlands delegation, att det är viktigt att samtliga nationella minoriteters rättigheter fastställs i resolutionen och rekommendationen. Mattila föreslog vid två utskottsmöten ändringar i rapporten, både i resolutions- och i rekommendationsutkastet, men ändringarna godkändes inte i det skedet. Ändringsförslaget godkändes dock under den slutliga plenarbehandlingen, då *resolution 1985 (2014)* godkändes rubricerad *de nationella minoriteternas rättigheter och situationen i Europa*. I *resolution 1985 (2014)* understryks betydelsen av fredlig samvaro mellan olika folk. Medlemsländerna uppmanas att garantera samma rättigheter för alla nationella minoriteter. I *rekommendation 2040 (2014)* föreslås det att ministerkommittén ska satsa på program som beaktar minoriteternas rättigheter.

Den parlamentariska församlingen har utöver rapporterna om intolerans och minoritetsfrågor behandlat människohandeln som ett växande problem när det gäller de mänskliga rättigheterna. Av offren tvingas ca 84 % till sexarbete. I en rapport om *prostitution, människohandel och modernt slaveri i Europa* (dok. 13446) behandlas frågan om det genom rättslig reglering av prostitution är möjligt att minska också människohandeln. I vissa länder betraktas prostitution som ett arbete vilket innebär att arbetstagarna omfattas av arbetslagstiftningen, medan man i andra länder har stannat för att kriminalisera prostitution och sexköp. Så har man gjort i Sverige, som i rapporten nämns som ett exempelland. I *resolution 1983 (2014)* konstateras det att samma modell inte lämpar sig för alla länder, men att samtliga länder i sina lagar måste beakta sexarbetarnas mänskliga rättigheter och människovärde. Man måste satsa på upplysningsarbete och i alla medlemsländer vidta ytterligare åtgärder för att förhindra människohandel.

I en rapport om *förhindrande av våld mot kvinnor genom åtgärder mot våldsverkarna* (dok. 13634) framhålls det att en långsiktig lösning på kampen mot kvinnovåld är att i större utsträckning fokusera på män. Enligt *resolution 2027 (2014)* bör medvetenheten ökas och våldsverkarna vid behov hänvisas till vård- och interventionsprogram. Enligt Europarådets konvention om före-

byggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (Istanbulkonventionen) ska myndigheterna främja förebyggande åtgärder och vårdarbete som inriktas på förövarna. Detta arbete får dock inte ske på bekostnad av program som syftar till att hjälpa offren. Medlemsstaterna bör understryka betydelsen av långsiktigt stöd och övervakning i åtminstone två års tid för att minska risken för återfall.

I en rapport om *förbättring av samarbetet i jämlikhets- och diskrimineringsärenden mellan de nationella människorättsinstitutionerna och parlamenten* (dok. 13506) understryks, såsom framgår av rapportens rubrik, betydelsen av samarbete i människorättsärenden. I *resolution 1998 (2014)* hänvisas till Parisprinciperna och samtliga medlemsländer ges rådet att inrätta en oberoende nationell institution för övervakning av de mänskliga rättigheterna. Institutionen ska verka i nära samarbete med parlamenten, i synnerhet vid utvecklingen av lagar och rutiner. Parlamenten ska i syfte att förstärka de mänskliga rättigheterna inrätta ett utskott för ändamålet och samråda också med människorättsinstitutionerna.

Om en aktör som gjort sig skyldig till brott mot mänskliga rättigheter inte kan ställas inför ansvar, är det skäl att ompröva den internationella rätten. I en rapport om ansvarsplikten konstateras det nämligen att det är svårt att åtala internationella organisationer för brott mot mänskliga rättigheter. I en rapport om *internationella organisationers ansvar för brott mot mänskliga rättigheter* (dok. 13370) konstateras det att organisationer i praktiken är immuna på det nationella rättsliga planet, vilket innebär att en stat som är delaktig i ett brott kan gömma sig bakom en organisation. Enligt riktlinjerna i *resolution 1979 (2014)* och *rekommendation 2037 (2014)* kan också internationella organisationer ställas inför ansvar i situationer där mänskliga rättigheter har kränkts. En stat får inte undandra sig sina förpliktelser genom att delta i organisationers verksamhet. Exempelvis EU-kommissionens och Internationella valutafonden IMF:s rättsliga immunitet är problematisk. Medlemsländerna bör skapa effektiva övervakningsredskap och organisationerna bör ansluta sig till människorättskonventionerna. ER bör också i fortsättningen aktivt ta ställning till frågan om ansvarsförpliktelse.

Den parlamentariska församlingen har utöver frågor om mänskliga rättigheter och brott också tagit ställning till frågor om administrativa utmaningar. I en rapport som ställer frågan om *förändringar i den europeiska offentliga förvaltningen utgör ett hot mot samhällsservicen* (dok. 13529) granskas den ekonomiska krisen som en faktor som påskyndar privatiseringen inom den offentliga sektorn. Privatiseringen har inneburit effektivitet och sparat offentliga medel, men också problem exempelvis i form av sänkta servicenivåer, splittrade strukturer och sämre anställningsvillkor. Detta har undergrävt medborgarnas förtroende för de demokratiska institutionerna. Enligt *resolution 2008* (2014) och *rekommendation 2050* (2014) ska medlemsländerna för att garantera välfärdssamhället säkerställa att utkontrakteringen inte får sociala konsekvenser för medborgarna och att beslut som berör den offentliga servicen är förenliga med den sociala kohesionen och de demokratiska principerna. Sådana ärenden ska också följas upp av ministerkommittén.

Frågan om medborgarnas förtroende behandlas också i en rapport enligt vilken *målet är en bättre demokrati i Europa: federationsmodellen innebär nya utmaningar* (dok. 13527). I rapporten behandlas olika former av federalism och demokrati samt olika modeller. Den ekonomiska instabiliteten och extremrörelsernas frammarsch innebär utmaningar för den europeiska integrationsprocessen. Församlingen är ett lämpligt forum för diskussion om olika metoder att främja demokratin och för att säkerställa en balanserad behörighetsfördelning mellan de nationella och övernationella institutionerna på ett sätt som inger förtroende hos medborgarna och utvecklar basen för EU-fördragen. I rapporten görs bedömningen att en demokratiskt förankrad förbundsstatsmodell, där besluten fattas så nära folket som möjligt, fördelar makten och balanserar maktutövningen. De utmaningar som demokratin innebär kan sålunda antas genom revidering av de nuvarande rutinerna. I *resolution 2003* (2014) nämns som ett alternativ möjligheten att från den nuvarande avtalsbaserade EU-modellen övergå till en förbundsstatsmodell som är baserad på EU:s grundfördrag och innebär att EU ges de befogenheter som de gemensamma utmaningarna och problemen kräver.

3.2 Utvecklingen av rättsnormerna

Den parlamentariska församlingen deltar i utvecklingen av de europeiska rättsnormerna genom yttranden om konventioner som är under beredning samt genom ställningstaganden som avser genomförandet av gällande avtal och ministerkommitténs rekommendationer samt dessas funktion.

Församlingen har under verksamhetsåret också i tre rapporter tagit ställning till *Europeiska människorättskonventionens och Europadomstolens funktion*.

Europadomstolen

Ratificeringen av Europeiska människorättskonventionen är ett villkor för medlemskap i Europarådet. Varje medlemsland har en representant i Europadomstolen. Församlingen utser domarna bland tre kandidater som föreslås av respektive medlemslands regering. Det finns klara bestämmelser om kandidatnomineringen och behörighetskraven. Efterlevnaden av bestämmelserna övervakas bl.a. av församlingens juridiska utskott.

Självständiga, oberoende och kompetenta domare är ett livsvillkor för Europadomstolens auktoritet och sålunda för dess funktion och effektivitet. I en rapport om *Europadomstolens oberoende* (dok. 13524) konstateras att det krävs preciseringar bl.a. av arrangemang som gäller domarnas immunitet och pensionsvillkor. Medlemsländerna bör ratificera en konvention om saken samt på det nationella planet se över domarnas sociala trygghet och pensioner. Dessutom bör domarna vid behov ges hjälp att hitta nya jobb. Europadomstolen bör ges adekvata resurser och bl.a. dess registratorskontor bör omorganiseras. Församlingens ställningstaganden framgår av *resolution 2009* (2014). *Rekommendation 2051* är riktad till ministerkommittén som övervakar det nationella genomförandet av domstolens beslut.

Enskilda personer, grupper och medborgarorganisationer kan vända sig till Europadomstolen om de anser att deras rättigheter enligt människorättskonventionen har kränkts. Klaganden behöver inte vara medborgare i den stat som klagomålet hänförs till. En konventionsstat kan också anföra klagomål mot en annan konventionsstat.

Ett villkor är att klaganden har utnyttjat alla effektiva inhemska rättsmedel, dvs. att klaganden först har vänt sig till alla inhemska rättsinstanser. Europadomstolens praxis bidrar till uppdaterade tolkningar av människorättskonventionen. Medlemsländerna bär ansvaret för att det egna landets jurister är förtrogna med Europeiska människorättskonventionen och tolkningarna av den. I en rapport om *Europeiska människorättskonventionen och juristutbildningen* (dok. 13429) analyserar församlingen juristutbildningen i medlemsländerna. Församlingen har konstaterat att eftersom utbildningspraxis varierar från land till land är det viktigt att utnyttja ER:s eget HELP-utbildningsprogram. Det finns också behov av en bättre dialog mellan domarna och av uppdaterade rekommendationer från ministerkommittén. Medlemsländerna bör satsa på juristutbildning om tolkning av människorättskonventionen och om Europadomstolens rättspraxis. Domstolens beslut måste sålunda översättas till flera språk och ER:s HELP-program måste utnyttjas. Församlingens slutsatser och åtgärdsförslag framgår av *resolution 1982 (2014)*. Ministerkommittén bör säkerställa tillräcklig finansiering för HELP-programmet (*rekommendation 2039 (2014)*).

Den parlamentariska församlingen har i syfte att säkerställa Europadomstolens funktion fortsattvis granskat strukturella brister i medlemsländerna samt efterlyst större synergi mellan fullföljandet av ER:s och EU:s agenda på området för mänskliga rättigheter.

Församlingens rapport *enligt vilken medlemsländernas oförmåga till samarbete med Europadomstolen kräver brådskande åtgärder* (dok. 13435) har samband med tillämpningen av regel 39 i domstolens arbetsordning som gäller beslut om utvisning. Den individuella besvärsmöjligheten och medlemsländernas skyldighet att genomföra Europadomstolens beslut hör till det europeiska människorättsystemets hörnstenar. Enligt regel 39 i arbetsordningen kan ministerkommittén anta en s.k. bindande interimistisk resolution och be en regering skjuta upp verkställigheten av ett utvisningsbeslut, för att domstolen ska få tid att göra grundlig bedömning. I rapporten granskas tillämpningen av regel 39 och problem som konstaterats i fem medlemsländer (Italien, Slovakien, Turkiet, Ukraina och Ryssland). Det konstateras att orsakerna till den bristande samarbetsviljan är

politiska. Församlingen fördömer samarbetsviljan och föreslår fortsatta åtgärder. I ett beslut som baserar sig på *Kimmo Sasis* rapport framhålls det att medlemsländerna bör samarbeta med Europadomstolen och respektera åtgärdsförbud som avser bl.a. utvisningar till länder där den utvisade löper risk att bli torterad. Bland annat Italien, Slovakien, Turkiet och Ryssland har misslyckats i detta avseende. Europadomstolens beslut att i vissa fall tillämpa omvänd bevisbörda välkomnas. Domstolen bör fortsätta på denna linje och överväga att fastställa påföljder för överträdelser av artikel 41 i människorättskonventionen. Ministerkommittén bör också fortsätta uppföljningen av Europadomstolens beslut om åtgärdsförbud (*resolution 1991 (2014)* och *rekommendation 243 (2014)*).

Konventioner

Den parlamentariska församlingen har framfört sin ståndpunkt om revidering av två gällande konventioner. Konventionen om gränsöverskridande television (ETS 132) är redan 24 år gammal och innehållsmässigt delvis föråldrad på grund av den utveckling som skett inom mediebranschen. Genom konventionen skapades rättsliga förutsättningar för fri sändning av gränsöverskridande televisionsprogram i Europa, med gemensamma minimibestämmelser om bl.a. programverksamhet, reklam, sponsoring och vissa individuella rättigheter. Revideringen avbröts efter att EU konstaterat att ärendet hörde till dess behörighet. Det är emellertid nödvändigt att revidera konventionen. I *resolution 1978 (2014)* konstateras att det för undvikande av konflikter i fråga om EU-medlemmarnas och andra än EU-länders delvis föråldrade riktvärden för gränsöverskridande televisionssändningar och för utformning av en ny televisionskonvention som är bindande för ER-medlemmar är skäl att EU utreder behörighetsfrågorna (dok. 13383). I *rekommendation 2036 (2014)* uppmanas ministerkommittén att fortsätta revideringen av konventionen och att i enlighet med Europadomstolens beslut upprätta föreskrifter om mediefrihet.

Befolkningens rörlighet och ändrade statsgränser har lett till ett ökat antal statslösa personer i Europa. Rätten till medborgarskap definieras i internationella fördrag. I en rapport om *rätten*

till medborgarskap och genomförande av konventionen om medborgarskap (ETS 166) (dok. 13392) behandlas Förenta Nationernas flyktingkommisariat UNHCR:s arbete, analyseras frågan om flera medborgarskap och granskas situationen bl.a. i fråga om romer, statslösa på Balkan, den ryska minoriteten i Estland och Lettland samt de administrativa processerna i dessa länder. I konventionen anges de principer och regler som de konventionsslutande parterna förbinder sig att iaktta i fråga om fysiska personers medborgarskap. Syftet med konventionen är att göra det lättare att få medborgarskap och att återfå ursprungligt medborgarskap. Avsikten är också att begränsa möjligheten att förlora medborgarskap och att förhindra godtyckligt återkallande av medborgarskap. Konventionen trädde i kraft år 2000. Tjugo medlemsländer har ratificerat konventionen, däribland Finland 2008.

I *resolution 1989* (2014) konstaterar församlingen att medlemsländerna ska säkerställa inom sitt territorium bosattas rätt till medborgarskap, förbättra den rättsliga referensramen för att förhindra statslöshet samt handla på ett sätt som minskar och förebygger uppkomsten av statslöshet så att den inte går i arv till barn. Församlingen fördömer diskriminering baserad på medborgarskap och användning av vapenmakt för att försvara medborgare som är bosatta utomlands. Ett villkor för medborgarskap får inte vara avstående från ett annat medborgarskap. Minimivillkoren för beviljande av medborgarskap bör koordineras med beaktande av dubbelt respektive flerdubbelt medborgarskap, rösträtt, diplomatisk immunitet och vämpplikt. Ryssland bör avstå från förfarandet att bevilja pass till personer som är bosatta utanför landets gränser. I en kommentar till rapporten uppmärksammas barns och makars ställning samt efterlyses gemensamma minimistandarder när det gäller grunderna för beviljande av medborgarskap. Ministerkommittén bör främja ratificeringen av Europarådets konvention om medborgarskap och tillsätta expertgrupp för övervakning av genomförandet (*rekommendation 2042* (2014)).

Penningtvätt och organiserad brottslighet i anslutning till olaglig vadslagning och manipulation av idrottsresultat utgör ett hot mot rättsstatsprincipen. År 2014 beredde Europarådet inom ramen för det utvidgade partiella avtalet om idrott (EPAS) *ett utkast till en konvention om manipulation*

av idrottstävlingar. Syftet med konventionen är att med beaktande av idrottens autonomi vidta åtgärder mot manipulation av idrottstävlingar, i syfte att värna om idrottens integritet. I konventionens ingress konstateras att det med tanke på idrottens integritet finns ett behov att upprätta europeiska och globala ramar för åtgärder mot manipulation av idrottstävlingar. Det är möjligt att manipulera idrottstävlingar i alla länder och när det gäller alla idrottsgrenar. I många fall har manipulationen samband med internationell organiserad brottslighet.

Församlingen gav ett positivt yttrande om konventionsutkastet (*yttrande 287* (2014) dok. 13464). I yttrandet betonas behovet av klara definitioner, harmoniserade bestämmelser och av myndighets-samarbete för att bekämpa fenomenet. Förebyggande åtgärder, övervakning och åtal är viktiga arbetsredskap. Konventionen är välkommen och viktig men textutkastet måste ytterligare bearbetas, övervakningsorganen förstärkas och kryphål elimineras. Församlingen anser att konventionen är viktig och att det är positivt att också andra än medlemsländer kan ansluta sig till den. I synnerhet bestämmelserna som syftar till harmonisering av lagstiftningen välkomnas. I texten föreslås förbättringar i syfte att utesluta oönskade tolkningar av konventionen. För att förhindra missbruk är det skäl att skärpa bestämmelserna om olaglig vadslagning i idrottssammanhang. Församlingen godkände konventionen den 18 september 2014. Finland var ett av de första länderna om under-tecknade konventionen.

3.3 Barns rättigheter

Församlingen arbetar långsiktigt för att försvara barns rättigheter. Barn har själva sällan möjligheter att göra sin röst hörd i församlingen. Därför är det de vuxna som måste ta ställning till frågor som gäller tryggande av barns rättigheter genom lagstiftning och social fostran. Ett exempel på kontinuiteten i Europarådets arbete är den s.k. Lanzarotekonventionen om skydd för barn mot sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp, som trädde i kraft år 2010. Samma år lanserades ONE in FIVE -kampanjen som ska främja Lanzarotekonventionens syften och ratificering i samtliga medlemsländer. Kampanjen har genomförts på nationell, parlamentarisk och regional nivå.

Finland har ratificerat konventionen, men för kampanjen behövs enligt rapporten (dok. 13502) ännu ett år för ratificering i ytterligare 17 medlemsländer. I *rekommendation 2045* (2014) föreslås det att kampanjen ska fortsätta till november 2015. Dessutom föreslås att ministerkommittén ska utlysa en dag för kampen mot sexuellt våld som riktas mot barn.

Det är svårt att bekämpa sexuellt utnyttjande av barn eftersom ytterst få fall kommer till myndigheternas kännedom. I en rapport (dok. 13430) konstateras det att det ofta är yrkesutbildad personal som arbetar med barn som gör anmälningar om sådana fall. Det är i allmänhet inte avgörande om det är obligatoriskt eller frivilligt att göra anmälan. Däremot är det av en väsentlig betydelse att personer som arbetar med barn utbildas så att de kan känna igen tecknen på sådana brott och vet vilka anmälningsskanalerna är. Andra metoder att öka antalet anmälningar som nämns i *resolution 1980* (2014) är att ordna upplysningskampanjer samt att öka förtroendet för barnskyddstjänsterna.

Också då ett barn har begått brott måste dess rättigheter skyddas. I en rapport om *barnvänlig rätt: från retorik till verklighet* (dok. 13511) efterlyses rättvis behandling av unga förbrytare. Olika länders system beaktar inte alltid internationella förpliktelser i fråga om mänskliga rättigheter och medlemsländerna har synnerligen varierande inställningar till straffmyndighetsåldern och häktningsförutsättningarna. I *resolution 2010* (2014) konstateras det att unga förbrytare i första hand ska behandlas som barn och att rättssystemet när det gäller ungdomsbrottslingar bör inriktas på rehabiliterings- och anpassningsåtgärder. För att hjälpa ungdomsbrottslingar borde man sålunda satsa på brottsförebyggande åtgärder och utveckla lösningar som fungerar bättre än fängelse. Sådana bättre lösningar är tidigt ingripande, fungerande myndighetssamarbete och dialog.

Församlingen har tagit ställning till frågan om vilken inverkan sekter har på barn. I en rapport om *skyddande av minderåriga mot skadliga sekter* (dok. 13441) nämns det att det inte finns någon entydig definition av begreppet sekt och att all verksamhet som sekter bedriver inte är olaglig. Rapporten handlar framför allt om sekter vars ritualer innebär fysisk och andlig underkastelse. Barn som isoleras från samhället eller från föräld-

rarna och barn som utsätts för våld kan skadas allvarligt. I *resolution 1992* (2014) görs bedömningen att Europarådets fördrag om skydd för minderåriga kan utnyttjas också då sekters ritualer och åtgärder uppvisar drag som innebär utnyttjande av barn. Barnets intresse bör alltid komma i första hand, trots att man samtidigt erkänner också religionsfrihetens betydelse. Brottslingar bör alltid ställas inför ansvar, oberoende av vilken ställning i samhället en viss religion har. Parlamentarikerna borde ta sig an problemet och utveckla lösningar.

Som en följd av den ekonomiska krisen har barnfattigdomen ökat i flera länder. Av en rapport om *eliminering av fattigdomen i Europa* (dok. 13458) framgår det att barn i många fall lider av undernäring, överges av sina föräldrar och tvingas arbeta samt utsätts för våld. Barnfattigdom leder till en ond cirkel som är svår att bryta, eftersom barn inte har likvärdiga möjligheter till exempelvis utbildning. På det nationella och europeiska planet har det utarbetats strategier för att bekämpa barnfattigdom, men i den nuvarande krissituationen har det inte varit möjligt att genomföra strategierna. I *resolution 1995* (2014) och *rekommendation 2044* (2014) framhålls det att problemet kräver ett politiskt ingripande och att budgetmedel bör anvisas för ändamålet. EU:s rekommendation när det gäller bekämpning av barnfattigdom är bra och bör tillsammans med den handbok som utarbetats av Eurochild-organisationen utnyttjas för strategierna som syftar till att bekämpa fattigdom.

Det är skäl att fästa särskilt avseende vid sådana barns grundläggande rättigheter som har flyttat till ett annat land. Migrantbarns ställning behandlas i två av församlingens rapporter, dvs. i rapporten om *18-åriga migrantbarns rättigheter* (dok. 13505) samt i rapporten om *förvarstaggande av migrantbarn* (dok. 13597). Dessa behandlas närmare i följande kapitel.

3.4 Migranter och flyktingar

I de europeiska länderna och på det internationella planet blir frågor om migration och flyktingskap allt aktuella. Den ekonomiska krisen och de etniska konflikterna har förvärrat situationen men de grundläggande mänskliga rättigheterna måste tryggas också under dessa förhållanden. Församlingen har under året i sina rapporter granskat t.ex. möjligheterna att garantera flyk-

tingars välbefinnande och integrera migranter i mottagarlandet och den betydelse som det har för migranterna och flyktingarna själva och även för samhället att de får arbete.

I en rapport om *flyktingarna som en resurs för de europeiska mottagarländerna* (dok. 13367) behandlas ett antal fördomar om migration. Media och vissa politiska inriktningar har under de senaste åren framhållit de problem och kostnader som migrationen medför för samhället, trots att migranterna enligt en utredning som gjorts av Organisationen för samarbete och utveckling OECD, på det hela taget har en positiv inverkan på ekonomin. Migranter sköter ofta arbeten som andra inte vill ha och i de nordiska länderna grundar de företag oftare än ursprungsbefolkningen. Migranterna bromsar också folkminskningen i Europa. Man får inte bortse från de problem som sammanhänger med migrationen, men samtidigt måste medlemsländerna satsa på den potentiella nyttan av att integrera migranterna. I *resolution 1972* (2014) framhålls vikten av en balanserad diskussion som beaktar också de sociala och ekonomiska nyttoaspekterna på migrationen. Politikerna bör yttra sig på ett ansvarsfullt sätt om dessa frågor. Det är viktigt att satsa på integration genom att erbjuda migranterna möjligheter till utbildning och arbete.

Integrationstemat behandlas närmare i en rapport om *integrering av migranter i Europa samt behovet av en proaktiv, långsiktig och global politik* (dok. 13530). I rapporten konstateras det att migranterna är en resurs för mottagarländerna. De europeiska länderna kunde vara bättre förberedda för den framtida befolkningsstrukturen om de räknade med invandrarna kunnande och potential. I *resolution 2006* (2014) understryks sålunda betydelsen av arbete och utbildning. Man måste satsa på att utländska examina godkänns i alla länder, förebygga uppkomsten av ghetton, stoppa segregering i skolorna, stödja familjer, avskaffa diskriminering samt satsa på en fungerande dialog. Dessa är viktiga element i en lyckad integration, som förstärks genom att migranterna ges möjlighet till demokratiskt deltagande.

Bedömningen av integrationens effekt görs ofta med test. I en rapport om *test som främjar respektive hindrar integrering av invandrare* (dok. 13361) behandlas frågan om testen är tillförlitliga och om de eventuellt kränker de mänskliga

rättigheterna. I flera medlemsländer utgör språk- och samhällstest en del av integrationen eller villkor för medborgarskap, exempelvis i Finland. Enligt rapportens bedömning kan testrutinerna ytterligare förbättras och medlemsländerna bör fastställa principer som är likvärdiga för alla. Medlemsländerna bör använda testen endast för effektiv och hållbar integration. Enbart den omständigheten att en person inte klarar ett test får inte hindra återföreningen av en familj. Ministerkommittén bör överväga att förtydliga kravnivåerna för språktest (*resolution 1973* (2014) och *rekommendation 2034* (2014)).

Också i en rapport om *flyktingar och deras rätt att arbeta* (dok. 13462) understryks arbetets betydelse. Alla har rätt till arbete men i vissa medlemsländer begränsas möjligheterna att komma ut på arbetsmarknaden, trots att arbetstillstånd skulle gagna både flyktingarna och mottagarlandet i fråga. Arbete höjer självkänslan då det innebär deltagande i samhällets kostnader och det utgör också ett viktigt element i integrationen. Medlemsländerna bör satsa på åtgärder som integrerar flyktingarna i samhället t.ex. genom att ordna språkundervisning samt CV- och jobbsökarworkshops. Enligt *resolution 1994* (2014) ska medlemsländerna undanröja hinder för flyktingars arbete, omstrukturera asylförvaltningen samt underlätta erkännandet av betyg.

Innan en flykting kan återvända till arbetslivet måste han först ha ett tryggt boende. I november behandlade ständiga utskottets sammanträde två rapporter om flyktingars boende. I en rapport om *omplacering av flyktingar och främjande av solidaritet* (dok. 13460) konstateras att det inte finns tillräckligt många boendeplatser och att i fråga om dem inte har beaktats det växande antalet flyktingar från Syrien. Staterna föreslås inleda en dialog med internationella och nationella samarbetsparter med sikte på en långsiktig lösning på problemen. I *resolution 2025* (2014) fastställs principen att det är fråga om ett humanitärt och inte migrationsrelaterat ärende samt att medlemsländerna bör utöka antalet mottagningsplatser för flyktingar och anvisa tillräckliga medel för att problemen ska kunna lösas. I *rekommendation 2059* (2014) uppmanas ministerkommittén att inleda en internationell diskussion för att garantera att både EU:s medlemsstater och andra stater kan samarbeta i denna fråga.

Problemet med ett tryggt boende behandlas också i en rapport om *alternativ till undermåliga center för flyktingar och interna flyktingar i Europa* (dok. 13507). I Europa finns det ca 2,5 miljoner interna flyktingar (IDP, internally displaced person) och flyktingar. Dessa bor huvudsakligen på tillfälliga mottagningscenter där förhållandena inte når upp till den nivå som Europarådet förutsätter. De utsätts för allvarliga hälsorisker. I synnerhet äldre, handikappade, kvinnor och barn utsätts för faror. Kvinnorna blir ofta offer för sexuellt våld och familjevåld och barnen blir utan utbildning och hälsovård. Enligt *resolution 2026* (2014) bör centren ställas under bättre övervakning, förhållandena i dem bör förbättras och alternativa center bör utvecklas. Medlemsländerna uppmanas att i enlighet med FN:s principer utarbeta en internationell strategi för flyktingars boendeförhållanden.

Flyktingar är ofta i en utsatt ställning, i synnerhet om de är barn. I strid med FN:s deklaration om barns rättigheter blir i ER:s medlemsländer varje år tiotals tusen barn tagna i förvar på grund av att de saknar nödvändiga dokument. De har emellertid inte gjort sig skyldiga till brott. Enligt en rapport om *förvarstagande av migrantbarn* (dok. 13597) har också ett kortvarigt förvarstagande en negativ inverkan på barns psykiska och fysiska hälsa och kan äventyra bl.a. rätten till hälso- och sjukvård, utbildning, sammanhållen familj och lek. I enlighet med *resolution 2020* (2014) och *rekommendation 2056* (2014) bör det uttryckligen stadgas i lag att barn aldrig ska tas i förvar på grund av föräldrarnas migrantstatus. Alternativ till förvarstagande, exempelvis familjeinkvartering, har dels visat sig respektera de mänskliga rättigheterna och dels också vara effektivare och billigare. Det är skäl att utveckla alternativa förfaranden och fortsätta med det internationella samarbetet.

Den parlamentariska församlingen har uppmärksammat migrantbarns rättigheter också efter att de blivit myndiga. I en *rapport* (dok. 13505) påtalas det att ensamkommande migrantbarn som uppnår myndig ålder omedelbart förlorar rättigheter och sociala förmåner. De kan bli tvungna att återvända till sitt ursprungsland och på nytt ansöka om uppehållstillstånd för att kunna fortsätta studera och arbeta. I rapporten föreslås olika sätt att eliminera detta rättsliga vakuum. I *resolution 1996* (2014) föreslås för 18-25-åriga migranter

övergångsåtgärder för att det ska få stöd för integrering, slutförande av utbildning och för boende.

I Europa har man ofta osäkra uppgifter om migranternas hälsotillstånd, men enligt undersökningar som gjorts i många länder är de relativt ofta HIV/aids-smittade i förhållande till majoritetsbefolkningen. En rapport om *migranter och flyktingar samt kampen mot aids* (dok. 13391) fokuserar på den svåra situationen för sjuka migranter. HIV-positiva migranter upplever mångdubbelt värre diskriminering än andra och vägras i vissa fall t.o.m. inresa. *Resolution 1997* (2014) uppmanar till åtgärder genom att upprätta tillförlitlig statistik över smittofall, genom att säkerställa förmånliga vård- och preventiva tjänster också för papperslösa, genom att upphäva inrese- och uppehållsbegränsningar för HIV-positiva migranter samt genom att avstå från förfarandet att fängsla flyktingar. Då smittade personer utvisas är det skäl att säkerställa att det mottagande landet kan garantera vård för dem. De nationella aidsprogrammen ska utsträckas till att omfatta också migranter och för dem ska garanteras tillgång till förebyggande åtgärder, test och vård.

3.5 Miljö, arbete och välfärd

Det ligger i allas intresse att naturen och befolkningen mår bra. Den parlamentariska församlingen har sålunda uppmärksammat frågan om hur man kan förhindra klimatförändringen och på det internationella planet satsa på principerna för en hållbar utveckling. I rapporterna framhålls det också att människans välmående inte bygger enbart på förmögenhet utan består av många element, exempelvis arbete och hälsa. Det är skäl att förhålla sig allvarligt till företeelser som hotar välfärden (bl.a. social utslagning), för att problemen ska kunna avhjälpas i tid.

I en rapport om *klimatförändringen, ramar för ett internationellt fördrag 2015* (dok. 13362) konstateras det att klimatförändringen är ett faktum som utgör ett hot mot samhällena och den naturliga miljön. Om länderna inte effektivt lyckas minska sina utsläpp av växthusgaser kan förändringen vara oåterkallelig. I *resolution 1976* (2014) nämns Kyotoprotokollet och det faktum att länderna som orsakar de största utsläppen inte ännu har undertecknat fördraget. Det krävs brådskande åtgärder för att stoppa klimatförändringen och där

för är det viktigt att utnyttja den nationella klimatlagstiftningen i samband med förhandlingarna om fördraget. Om den nationella lagstiftningen godkändes som en del av det internationella fördraget skulle detta främja den politiska viljan också i de stora länderna.

Ett sätt att hejda klimatförändringen är att använda förnybar energi. Församlingen har utarbetat en rapport också om detta. I rapporten om *energiesektorns mångsidighet som en viktig del av en hållbar utveckling* (dok. 13366) uppmärksammas energieffektivitet och rena lösningar som möjliggör en fortsatt ekonomisk utveckling och befolkningstillväxt utan att energiförbrukningen ökar. Medlemsländerna bör förena sina krafter när det gäller distribution, produktion och användning av energi. I *resolution 1977 (2014)* uttalas stöd för EU:s 2020 -mål varav ett är minskning av växthusgasutsläppen med 20 procent jämfört med år 1990 senast 2020. En förutsättning för att målen ska kunna uppnås är politiskt ledarskap, regionalt samarbete och en samordnad europeisk energimarknad.

Arbete är väsentligt för människors välmående och trygghetskänsla. I rapporten *ordentligt arbete för alla* (dok. 13456) påpekas det att alla medborgare fortfarande inte har samma rättigheter när det gäller arbete. Rätten till arbete, goda anställningsvillkor, trygga arbetsförhållanden och skälig lön är rättigheter som tillkommer alla, oberoende av ålder, förmögenhet eller migrantbakgrund. Den ekonomiska krisen i förening med globaliseringen får inte leda till att villkoren försämrats, anställningsförhållandenas karaktär förändras och användningen av barnarbetskraft ökar. Också ungdomsarbetslösheten är ett stort problem. Enligt *resolution 1993 (2014)* ska arbetslagstiftningen utvecklas i enlighet med den sociala stadgan. En enhetlig politik samt samarbete mellan den offentliga och den privata sektorn tryggar sysselsättningen och skapar arbetsplatser.

Hälsorelaterade frågor gäller oss alla. I en rapport om *optimal bröstcancervård i de europeiska länderna* (dok. 13572) påtalas den ojämna utvecklingen av vårdkvaliteten i olika länder. Bröstcancer är fortfarande den vanligaste och dödligaste cancerformen bland kvinnor i Europa, men dödligheten på medellång och lång sikt skulle minska med hjälp av vård och tjänster av hög kvalitet. Satsningar på vård skulle också minska hälso-

och sjukvårdskostnaderna samtidigt som patienternas livskvalitet förbättras. Enligt *resolution 2021 (2014)* bör medlemsländerna för sina medborgare garantera nationella screening- och vårdprogram som motsvarar de europeiska rekommendationerna samt effektivt informera om programmen.

Välmående är ett betydligt mera omfattande begrepp än vad man traditionellt ansett, vilket också framgår av en rapport om *mätning och främjande av de europeiska medborgarnas välmående* (dok. 13539). Många européer är missnöjda med de ekonomiska, sociala och politiska systemen. De anser att systemen på ett felaktigt sätt gynnar en artificiell tillväxt som förbrukar naturresurser samtidigt som de marginaliserar och utesluter många människor. Politikerna borde beakta detta och överväga hur de genom sina beslut kan påverka förhållandena på ett positivt sätt. Det går bättre att mäta välmåendet då man utöver den ekonomiska levnadsstandarden dessutom på ett mera övergripande sätt beaktar livskvaliteten. Enligt *resolution 2023 (2014)* ska det undersökas vilken tillgång människor har exempelvis till arbete, bostad, offentliga tjänster, utbildning och mänskliga rättigheter. Dessutom uttrycker rapporten en förhoppning om att de miljörelaterade problemen ska lösas på nationell nivå.

I en rapport om *social utslagning - ett hot mot Europas demokratier* (dok. 13636) behandlas fenomen som har en negativ inverkan på välfärden. Social exklusion innebär att vissa människor utesluts från det demokratiska livet till följd av fattigdom, dåliga utbildningsmöjligheter eller diskriminering. Problemet har förvärrats på grund av ökande arbetslöshet och försämrade sociala förmåner. Det finns ett samband mellan social utslagning och bristande deltagande i det demokratiska livet. Demokratien försvagas på grund av lågt valdeltagande, samtidigt som extrempartierna ökar i popularitet. Därför föreslås det i *resolution 2024 (2014)* och *rekommendation 2058 (2014)* att medlemsländerna ska hjälpa fattiga, förbättra tillgången på utbildning och garantera en minimiinkomst för familjer. Särskilda grupper som exempelvis invandrare ska beaktas.

3.6 Kultur, utbildning och media

Kultur-, utbildnings- och mediefrågor har kopplingar till bl.a. ekonomi, yttrandefrihet och jäm-

likhet. Beslut som gäller dessa ämnen styr för sin del vilka demokratiska värden som främjas i Europa och vilka rättigheter dagens medborgare har. Utvecklingen av internet och de globala strategierna utformar vår uppfattning om vilken information som ska sekretessbeläggas respektive offentliggöras då man samtidigt beaktar skyddet för privatlivet. Den parlamentariska församlingen understöder det internationella samarbetet när det gäller dessa frågor.

I en rapport om *Europas hotade arv* (dok. 13428) framhålls betydelsen av att det historiska och kulturella arvet skyddas. På grund av den ekonomiska krisen är det svårt att underhålla historiska och kulturella objekt, men det måste beaktas att objekten också genererar nytta i form av turism och hjälper nya generationer att känna samhörighet med sin historia. Kulturarvet utgör ett viktigt element i de demokratiska värdena och nationaliteten. I *resolution 1981* (2014) och *rekommendation 2038* (2014) efterlyses långsiktiga strategier som beaktar kulturarvets betydelse för samhällets socioekonomiska utveckling. Dessutom bör medlemsländerna med det snaraste ansluta sig till ER:s Faro-konvention om kulturarvet.

Församlingen behandlade år 2014 två rapporter om utbildning. I rapporten om *förbättring av utbildningens kvalitet och förvaltning* (dok. 13585) framhålls det att utbildningens kvalitet är en kritisk faktor när det gäller samhälleliga framgångar. Utbildning innebär förberedelse för ett ansvarsfullt och aktivt medborgarskap. Förbättring av kvaliteten bör ingå i planeringen av utbildningen på det nationella, europeiska och internationella planet. I *resolution 2013* (2014) konstateras det att kvaliteten ska mätas med internationella nyckeltal och utbildningssystemen baseras på icke-diskriminering och jämställdhet mellan könen. I *rekommendation 2054* (2014) föreslås det att ministerkommittén ska inrätta ett ständigt utskott som består av experter på högskoleutbildning. Samarbetet mellan medlemsländerna i förening med ett starkare ER kommer förhoppningsvis att öka synergin och den europeiska utbildningens konkurrenskraft.

Samma teman, dvs. kvalitetsförbättring och internationellt samarbete, behandlas också i en rapport om *uppvärdering av yrkesutbildning och läroavtalsutbildning* (dok. 13590), visserligen från något olika infallsvinklar. Den för individerna,

företagen och hela ekonomin nyttiga yrkesutbildningen har jämfört med annan utbildning brister såväl i kvalitativt hänseende som när det gäller uppskattning och attraktivitet. Framför allt med tanke på ungas sysselsättning måste yrkesutbildningens status förbättras och den bör också motsvara arbetsmarknadens behov. I *resolution 2014* (2014) understöds ökat europeiskt samarbete samt EU-initiativet som gäller kompetenser och examina i Europa. Medlemsländerna uppmanas skapa nationella strategier för utveckling av yrkesutbildningen med hjälp av incitament och nya utbildningsprogram samt genom samarbete med den privata sektorn. Dessutom borde yrkesutbildning fastställas som en bindande rättighet genom undertecknande av motsvarande punkter i den reviderade europeiska sociala stadgan.

Församlingen har utöver utbildning dryftat också frågor i samband med media och internet. Också människor som lever fjärran från oroligheter kan påverkas av våldsytringar. I en rapport om *våld i och genom förmedling av media* (dok. 13509) betonas medias roll i dagens värld. Trots att medievåld inte nödvändigtvis har någon direkt koppling till aggressivitet har media dock en obestridlig inverkan på människorna. Serviceproducenterna bör ansvara för innehållet medan medlemsländerna måste satsa på program som skyddar barn mot våld. Medieinnehåll som uppmuntrar till våld och är människoförnedrande bör förbjudas i lag. Ministerkommittén bör utarbeta riktlinjer om saken i samråd med EU och Unesco (*resolution 2001* (2014) och *rekommendation 2048* (2014)).

En rapport om *internet och politik samt om den betydelse som ny information och kommunikationsteknologi har för demokratin* (dok. 13386) granskar hur internet har revolutionerat medborgarnas politiska och samhälleliga deltagande. I synnerhet sociala media har haft betydelse i detta avseende. Samtidigt måste man dock komma ihåg att beslutsfattandet inte kan överföras till nätet eftersom beslutsprocessen förutsätter personlig närvaro. Dessutom kan terrororganisationer och hatrörelser utnyttja internet som sitt vapen. Medlemsländerna bör utnyttja de möjligheter som internet erbjuder för att förstärka demokratin och öka öppenheten, men samtidigt bör de satsa på åtgärder för att bekämpa missbruk och olagligheter. Ministerkommittén bör bereda ett ER-ställ-

ningstagande om ämnet ”internet, demokrati och politik” i samråd med församlingen (*resolution 1970* (2014) och *rekommendation 2033* (2014)).

En rapport om *användarskydd och ökad säkerhet i cyberrymden* (dok. 13451) fokuserar framför allt på internets faror. Användarna är i större utsträckning bekymrade för sina rättigheter, till följd av dataläckor och obehöriga intrång i datasystem. I *resolution 1986* (2014) och *rekommendation 2041* (2014) betonas det att medlemsländerna är skyldiga att skydda användarnas integritet och att undantag får göras endast när det är fråga om brottsmisstankar. Det bör förutsättas att enskilda aktörer respekterar de mänskliga rättigheterna. Barn är i behov av särskilt skydd. Ministerkommittén bör utreda behoven att uppdatera ER-konventionerna och samarbeta internationellt.

Jaana Pelkonens (saml) rapport om *rätten att få tillgång till internet* (dok. 13434) godkändes i april. I november 2013 ordnades i Belgrad ett möte för Europarådets ministrar med ansvar för kommunikations- och informationssamhället. På ministermötets agenda stod bl.a. tillgången till internet samt de mänskliga rättigheterna. Pelkonen konstaterade i Finlands inledningsanförande att internet har revolutionerat interaktionen mellan människorna och det sätt på vilket de förverkligar sin yttrandefrihet och andra mänskliga rättigheter. Kommunikationen på internet ökar i rask takt och kommer fortsättningsvis att förändra vårt samhälle. I Pelkonens rapport konstateras det

bl.a. att internet har blivit en nödvändighet för skötsel av vardagssysslor och olika uppgifter. Via internet kan man delta i samhällsdebatten och använda offentliga tjänster. För en del människor är internet deras enda levebröd. Genom internet är det möjligt att förverkliga mänskliga rättigheter och demokrati. Tillgången till nätet har ett samband med många centrala mänskliga rättigheter. Om tillgången begränsas innebär detta också en begränsning av människornas möjlighet till samhällsdeltagande. Staten och enskilda serviceproducenter har därför en skyldighet att undvika att begränsa informationsinnehållet förutom då innehållet är olagligt. Staten måste utveckla infrastrukturen på ett sätt som för alla garanterar likvärdiga möjligheter att använda internet. Detta sker genom uppdatering av lagstiftningen samt genom ökat samarbete mellan enskilda och offentliga aktörer. Det behövs också mera forskning och internationellt samarbete. Internet gör det möjligt att förverkliga de mänskliga rättigheterna. Medlemsländerna måste säkerställa nätets neutralitet och utöka samarbetet med privata serviceproducenter så att medborgarna får förmånlig och fungerande tillgång till internet. Enligt rapporten ska medlemsländerna säkerställa nätets neutralitet och utöka samarbetet med privata serviceproducenter så att medborgarna får förmånlig och fungerande tillgång till internet. Den parlamentariska församlingens ställningstagande framgår av *resolution 1987* (2014).

Uppföljning av hur medlemsstaterna uppfyller sina förpliktelser

Den parlamentariska församlingens uppföljnings-system (monitoring) för medlemsförpliktelserna inrättades för att stödja nya medlemsländer att genomföra gemensamt avtalade demokrati- och lagstiftningsreformer. Monitoringmekanismerna har utvecklats och tillämpas på samma sätt i samtliga länder som är föremål för uppföljning. Uppföljningen görs i samråd med myndigheterna i respektive land. Uppföljningen av medlemsförpliktelserna är baserad på medlemsländernas åtaganden att fortsätta med demokratireformer inom avtalade områden. Utskottsarbetet sker in camera (bakom stängda dörrar) i samarbete med landet i fråga och med beaktande av samarbetet med ministerkommittén.

Granskningsutskottets medlemmar väljs via de politiska grupperna. Ordföranden för Finlands delegation *Maria Guzenina* och vice ordförande *Kimmo Sasi* är medlemmar i utskottet. Sasi är rapportör för Montenegro som han besökte i november 2014.

I den senaste rapporten om *effektivare uppföljning av medlemsförpliktelserna* (dok. 13595) bedömde granskningsutskottets ad hoc -arbetsgrupp i detalj uppföljningens resultat och hur den fungerade i tio länder (Albanien, Armenien, Azerbajdzjan, Bosnien, Moldova, Montenegro, Ukraina och Ryssland) samt post-monitoringen i fyra länder (Bulgarien, Makedonien, Monaco och Turkiet). Arbetsgruppen har dessutom uppföljningsbehovet och -formerna i fråga om de övriga medlemsländerna.

I *resolution 2018* (2014) konstaterar församlingen att det trots resultatet är skäl att ytterligare effektivisera genomförandet av de grundläggande rättigheterna i flera länder. Turkiet har gjort framsteg i kurdfrågan men landet kritiserades på grund av begränsningar i yttrande- och organisationsfriheten. Dessutom måste rättssystemet ges större oavhängighet. Grundlagsreformerna måste fortsättas i Armenien, Bosnien och Hercegovina, Moldavien och Ukraina. Azerbajdzjan ålades bl.a.

att frigge politiska fångar och Georgien ålades att sluta trakassera representanter för oppositionen. I Montenegro inger medias tillstånd bekymmer och Ryssland bör sluta stödja rebellerna i östra Ukraina.

Församlingen konstaterade dessutom att uppföljningen av medlemsförpliktelserna och uppföljningens former i alla andra medlemsländer bör utvecklas bl.a. genom periodiska tematiska utvärderingar. Församlingen understryker på ett allmänt plan att samarbetet med ER:s övriga granskningsmekanismer (EIT CPT, ECRI m.fl.) bör effektiviseras och genomskinligheten förbättras.

Under verksamhetsåret diskuterade församlingen demokratins tillstånd i följande länder som var föremål för uppföljning: Albanien, Azerbajdzjan, Georgien, Ukraina och Ryssland.

Fria och rättvisa val anses vara en förutsättning för en fungerande demokrati. *Valövervakningen* är en del av församlingens uppföljning av medlemsförpliktelserna. Den parlamentariska församlingen har övervakat medlemsländernas val sedan år 1974. Valövervakningen genomförs i samarbete med OSSE:s och Natos parlamentariska församlingar, ODIHR:s (Office for Democratic Institutions and Human Rights) samt Europaparlamentets observatörer.

Under verksamhetsåret följde församlingen både parlamentsvalen och presidentvalen i Makedonien och Ukraina. Dessutom övervakade representanter för församlingen parlamentsvalen i Serbien och Bulgarien, de allmänna valen i Bosnien och Hercegovina samt presidentvalet i Turkiet.

4.1 Albanien

Albanien har varit medlem i ER sedan år 1995 och har sedan dess varit föremål för uppföljning av medlemsförpliktelserna. Församlingens senaste rapport (dok. 13586) om demokratins

tillstånd i Albanien behandlades i oktober 2014. Föregående motsvarande rapport godkändes 2010, dvs. efter 2009 års parlamentsval. Efter år 2009 års parlamentsval hamnade Albanien i en intern kris och huvudoppositionspartiet SP i en parlamentsbojkott som fortsatte till 2010. Den politiska krisen har bromsat alla demokratiska reformer. Kommunalvalen år 2011 förlöpte tillfredsställande men parlamentet lyckades år 2012 välja en president för landet först efter en fjärde omgång. EU ställde år 2010 upp 12 kriterier för att medlemsförhandlingarna skulle framskrida. Parlamentsvalet år 2013 var ett test för landets EU-strävanden och förlöpte tillfredsställande. I rapporten granskas bl.a. lagstiftningsreformer, rättssystemets funktion, respekten för de grundläggande rättigheterna och de korruptionsbekämpande åtgärder som vidtagits.

Församlingens slutsatser framgår av *resolution 2019* (2014). Där konstateras att Albanien gjort framsteg när det gäller genomförandet av förpliktelseerna men att den polariserade politiska situationen, i synnerhet efter år 2009 års parlamentsval har bromsat utvecklingen. Vallagen och -rutinerna måste ytterligare utvecklas i överensstämmelse med Venedigkommissionens rekommendationer. Utvecklingen av samarbetet mellan regeringen och oppositionen kräver också förändringar i attityderna och kulturen. Media är pluralistiska men politiserade. Tjänstemannakåren bör utses utifrån meriter och inte på politiska grunder. Det är nödvändigt att reformera rättssystemet för säkerställande av rättsväsendets självständighet och opartiskhet. En omfattande och t.o.m. ökande korruption försvårar den demokratiska och socioekonomiska utvecklingen i landet. Skyddet av minoriteter bör effektiviseras. Församlingen beslöt fortsätta uppföljningen av medlemsförpliktelseerna.

4.2 Azerbajdzjan

Ordförandeskapet i ER växlar i alfabetisk ordning utifrån ländernas franska namn. Azerbajdzjan var ordförandeland för ER:s ministerkommitté från maj till november 2014, trots att församlingens senaste uppföljningsrapport om landet fått godkänt med tämligen kritiska tongångar.

Ständiga utskottets sammanträde ordnades i maj i Baku. Där lade Azerbajdzjans utrikesmini-

nister Elmar Mammadyarov fram programmet för ordförandeperioden. Ministern betonade att Azerbajdzjan satsar på att utrota korruptionen framför allt inom idrotten samt på att främja kulturell mångfald och bekämpa rasism och intolerans. Fokus inriktas också på unga och utbildning. Azerbajdzjan vill fortsätta de föregående ordförandeländernas arbete med att effektivisera konventionssystemet. Landets ekonomi är god och tillväxten har varit kraftig också inom andra sektorer än oljebranschen. De beslut som FN:s säkerhetsråd har fattat i fråga om Nagorno-Karabach ska genomföras, för undvikande av dubbla standarder. Svaret på frågan varför Azerbajdzjan inte beviljat ER:s vicepresident visum var enligt ministern att vicepresidenten hade besök Nagorno-Karabach. Azerbajdzjan har meddelat omvärlden att landet inte välkomnar personer som understöder Azerbajdzjans fiender. Ministern ville inte kommentera häktningen av oppositionsrepresentanten Mammadlin, med hänvisning till den pågående rättsprocessen.

Azerbajdzjans president Ilham Aliyev besökte den parlamentariska församlingen den 24 juni 2014. Han underströk att Azerbajdzjan under ER-ordförandeskapet fokuserar på att utrota korruptionen och på att utbilda unga samt på dialogen mellan olika kulturer och religioner. Presidenten konstaterade vidare att Azerbajdzjans medlemskap i ER är resultatet av ett moget övervägande och att landet har förbundit sig att genomföra de reformer som krävs. Tack vare de ekonomiska och politiska reformerna har landet undergått en snabb utveckling och regeringen satsar på öppenhet. Yttrandefriheten är viktig. Azerbajdzjans medlemskap i FN:s säkerhetsråd 2012 och 2013 visar att landet betraktas som en pålitlig partner och befrämjare av fred. Den utdragna konflikten med Nagorno-Karabach är dock ett stort problem. Inga framsteg har gjorts trots FN:s säkerhetsråds, ER:s och OSSE:s resolutioner. Den rådande situationen hotar stabiliteten i området. Trots dessa problem är Azerbajdzjan världens snabbast växande ekonomi och ekonomin utanför oljesektorn utgör redan 55 % av BNP. Konkurrenskraften utvecklas positivt och regeringen har lyckats minska fattigdomen och arbetslösheten. Alyev besvarade parlamentarikerens frågor med att avvisa påståenden om politiska fångar och valfusk.

Azerbajdzjans utrikesminister svarade på parlamentarikernas frågor också under oktober-sessionen. Församlingens president Broussard uttryckte i sitt inledningsanförande oro för människorättssituationen i Azerbajdzjan. Frågetimmen utmynnade i en diskussion om människorättssituationen i Azerbajdzjan. Parlamentarikerna ställde bl.a. frågor om huruvida ER:s trovärdighet ökat eller minskat under Azerbajdzjans ordförandeperiod.

Den s.k. överförandekonventionen CETS 112 har ratificerats av 64 länder, inklusive 19 icke-medlemsländer. Huvudsyftet med konventionen är att underlätta dömda personers anpassning till samhället genom att ge utlänningar som dömts för brott möjlighet att avtjäna straffet i sitt hemland.

I en rapport om *överföring av dömda personer och åtgärder för att förhindra missbruk* (dok. 13540) granskas tillämpningen av konventionen i vissa fall. En löjtnant i Azerbajdzjans armé dömdes i Ungern 2003 för mord på en armenisk soldat till 30 års fängelse. År 2012 överfördes löjtnant Safarov i enlighet med CETS 112 till Azerbajdzjan. Azerbajdzjans president benådade och frigav Safarov, vilket i praktiken innebär att han premierades för att ha mördat den armeniska soldaten.

Rapporten behandlar de rättsliga frågor som fallet Safarov väcker samt tillämpningen av konventionen i Ungern respektive Azerbajdzjan. Trots att benådningen inte i egentlig mening stred mot konventionens artikel 12, stred den mot konventionens yttersta syfte. Församlingen understryker att medlemsländerna ska iakttä konventionen seriöst. Staterna bör från fall till fall komma överens om ad hoc -arrangemang vilket innebär att man förbinder sig att iakttä konventionen i överensstämmelse med dess syfte, dvs. så att artikel 12 inte tillämpas på oriktiga grunder. Församlingen fördömer missbruket av konventionen. Ministerkommittén bör slå fast att fångar inte med stöd av konventionen bör frigävas omedelbart efter hemkomsten. *Resolution 2022* (2014) och *rekommendation 2057* (2014).

4.3 Bosnien och Hercegovina

Den demokratiska utvecklingen i Bosnien och Hercegovina har varit långsam. Församlingen följer situationen. Enligt en rapport från 2013 har misstroendet mellan regeringsparterna för-

svårat arbetet och genomförandet av reformer i parlamentet. Medborgarnas förtroende för verksamheten är svagt.

I Bosnien och Hercegovina ordnades allmänna val den 12 oktober 2014. Valet gällde såväl det nationella presidentrådet som de nationella och regionala parlamenten. Man valde också president och vicepresident för Serbiska republiken. Federationens presidentskap delas nu mellan Bakir Izetbegović (bosniakerna), Dragan Čović (kroaterna) och Milorad Dodik (serberna). Endast en av de 17 presidentkandidaterna var kvinna. För första gången tillämpades en 40 procents könskvot på partiernas vallistor och inom valadministrationen.

Valen var huvudsakligen demokratiska, dvs. kandidaterna fick föra sina kampanjer utan begränsningar, mötes-, organisations- och yttrandefriheten respekterades och röstningen var väl organiserad. De etnicitetsbaserade begränsningarna av nomineringsrätten och rösträtten är emellertid oförändrade och medborgarnas misstroende har en negativ inverkan på landets framtid. Medias opartiskhet kan inte garanteras och kampanjfinansieringen bör regleras på ett mera trovärdigt och genomskinligt sätt. Valobservatorerna önskar att landet tydligare väljer en väg som innebär att vissa minimistandarder faktiskt iakttas.

4.4 Bulgarien

Bulgarien har varit medlem i Europarådet sedan år 1992 och EU-medlem sedan 2007. Uppföljningen av de egentliga medlemsförpliktelseerna upphörde år 2000 men församlingen har förbundet sig till post-monitoring.

På grund av den instabila politiska situationen i Bulgarien ordnades parlamentsval den 5 oktober 2014, dvs. två år före ordinarie val. Statsminister Plamen Oresharski råkade i onåd och utsattes för hård kritik så gott som genast efter att han tillträtt ämbetet. I Bulgarien har det förekommit flera demonstrationer mot korruption och landets svaga ekonomi samt krävt regeringens avgång. I parlamentsvalet i oktober segrade som väntat åter center-högerpartiet GERB (32,7 %) och bildade en minoritetsregering med det likaså center-högerorienterade valförbundet Reformist Bloc. Också center-högerpartiet ABV samt nationalistiska Patriotic Front lovade stödja reger-

ingen. Socialistiska BSP (15,4 %) förlorade röster medan MRF som driver muslimernas rättigheter ökade en aning och fick 14,8 % av rösterna. Sammanlagt åtta partier valdes in i parlamentet, bland dem också två extremhögergrupper (sammanlagt 11,8 %). Det populistiska partiet Bulgaria without Censorship, som första gången ställde upp i EP-valet, kom också in i parlamentet (5,7 %). Experter har varnat för den svaga regeringsbasen som innebär att regeringen riskerar att bli kortvarig.

Valförrättningen var enligt observatörerna effektiv och demokratiska principer iaktogs, men det fanns också anledning till kritik. En omständighet som försvagade folkets förtroende för valet var att det förekom påståenden om köp och försäljning av röster och om att medias rapportering inte varit tillräcklig rättvis och analytisk. Under kampanjerna förekom osakliga yttranden t.ex. om minoriteter. Valobservatörerna hoppas att landets politiker ska prioritera nationella intressen och förbinda sig att iaktta hederliga och logiska principer för sina kampanjer. Media ska i fortsättningen erbjuda alla kandidater likvärdiga möjligheter att komma till tals, oberoende av partiets storlek.

4.5 Georgien

Georgiens väg till ett mer demokratiskt samhälle har gått via dramatiska val. Det förtida parlamentsvalet i maj 2008 var följden av en inrikespolitisk kris som ledde till att undantagstillstånd utlystes i november 2007 och att förtida presidentval ordnades i januari 2008. I augusti samma år utbröt krig med Ryssland. Efter valet i oktober 2012 följde ett historiskt maktskifte. Resultatet fastställdes genom presidentvalet 2013. I en rapport om *de demokratiska institutionernas verksamhet i Georgien* (dok. 13588) granskas utvecklingen med demokratin och iakttagandet av rättsstatsprinciperna som utgångspunkt.

I rapporten konstateras det att valen förlöpte väl trots den polariserade atmosfären och trots att oppositionens valkampanjer hade störts. Maktskiftet skedde för första gången i Georgiens närhistoria under fredliga former och demokratiskt. Parlamentarismen har förstärkts genom framträdandet av en stark opposition och genom ett aktivare parlament. Grundlagsreformen kommer förhoppningsvis att beakta Venedigkom-

missionens alla återstående rekommendationer och förtydliga maktfördelningen. Nya garantier kommer att ställas för rättsväsendets oavhängighet. Mediereformen har förbättrat situationen, men det statliga rundradiobolaget är uppenbart politiserat. Beslutsfattarna på lokalnivån väljs nu genom direkta val, men de valda beslutsfattarna kan oroväckande lätt åtalas för tjänstefel. Efter maktskiftet har på den lokala nivån skett en hel del utträden och partibyten, av vilka åtminstone en del uppenbarligen varit en följd av påtryckningar. Det inger oro att brott har begåtts av myndigheter och att rättegångar och domar påstås vara politiska. Det måste bli ett slut på att tjänstemän anställs och avskedas på grund av deras partibakgrund. Diskriminering av minoriteter får inte tillåtas. Georgien måste under teckna och ratificera den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk. I relationerna mellan Ryssland och Georgien har inte skett några större förändringar under de senaste månaderna. Georgiens ledning har förbundit sig till att främja europeisk integration och Nato-medlemskap.

Resolution 2015 (2014) preciserades under sessionen med flera tillägg i vilka det påtalas att nästan hela det föregående makthavande partiets (UNM) ledning, inklusive f.d. ministrar samt höga tjänstemän anhållits. Åtal har också väckts mot expresident Saakasjvili. Brott som begåtts av tidigare makthavare ska undersökas, men politiska gripanden och rättegångar måste undvikas. Efter maktskiftet har på den lokala nivån skett en hel del utträden och partibyten, av vilka åtminstone en del uppenbarligen varit en följd av påtryckningar. Georgien har under de senaste åren trots spänningarna och polariseringen för första gången lyckats ordna demokratiska och fredliga val. Företrädare för UNM har visserligen utsatts för våld. Parlamentarismen har förstärkts tack vare att oppositionen blivit starkare. Georgien har utlovat omfattande konstitutionella och rättsliga reformer för att förstärka rättsväsendets oavhängighet och demokratin. Trots framstegen beslöt församlingen fortsätta uppföljningen av demokratins tillstånd i Georgien.

4.6 Makedonien

Makedonien har varit medlem i ER sedan år 1995. Fem år senare ströks landet från gransk-

ningsutskottets agenda. Reformerna har emellertid följts upp genom en post-monitoringprocess.

I Makedonien hölls förtida parlamentsval den 27 april 2014, samtidigt som den andra omgången av presidentvalet som hållits den 13 april. Avsikten var att på normalt sätt ordna parlamentsval vart fjärde år, dvs. sommaren 2015, men i början av mars godkände Makedoniens parlament en upplösning av parlamentet på framställning av ett litet regeringsparti som företräder den albanska minoriteten. Partiet för den albanska minoriteten godkände inte statsministerpartiets förslag att stödja omval av den sittande presidenten G'orge Ivanov. Ivanov fick emellertid i den andra omgången 55 % av rösterna och valdes sålunda för en andra period. Regeringspartierna lyckades förstärka sina positioner i parlamentsvalet. Center-högerkoalitionen VMRO-DPMNE fick 61 platser och det största albanska partiet DUI fick 19 platser. Det största oppositionspartiet, dvs. socialdemokratiska SDSM, fick flest representanter (34 platser) medan de övriga platser fördelades mellan de mindre partierna.

Enligt valövervakningsrapporten (dok. 13517) var valet i huvudsak välorganiserat men spänningarna mellan de etniska grupperna och även medias partiskhet föranledde kritik. Den suddiga gränsen mellan staten och det ledande partiet samt skrämselpropagandan mot röstarna kastade dessutom en skugga över det tekniskt mycket välskötta valet. Ändringen av vallagen strax före valet kritiserades och det finns anledning att se över vissa inkonsekventa bestämmelser i lagstiftningen. Det är skäl att förbättra samarbetet mellan centralvalnämnden och de lokala nämnderna.

Församlingens utskott granskade situationen efter valet och uppmanade parlamentet att fokusera på landets angelägenheter. Oppositionen bojkottade parlamentet ända från valet eftersom den ansåg att valresultaten tillkommit genom fusk. Oppositionen har dock inte trots begäran beviljats befrielse från sina befogenheter. Parlamentets verksamhet har trots allt fortsatt men tvisten kan hota landets relationer med det övriga Europa. Det finns inte ännu någon visshet om fortsatta åtgärder men oppositionens platser kommer eventuellt att delas ut till de kandidater som kommit på följande plats i valet eller också ordnas ett nytt parlamentsval.

4.7 Moldavien

Församlingen har sedan år 1995 följt och stöttat Moldavien då landet genomfört demokratiska reformer. Vid 2009 års parlamentsval behöll kommunistpartiet sin ställning som det största partiet men förlorade under den innevarande valperioden sex platser på grund av partiavhopp. Näst störst var det liberaldemokratiska partiet. Parlamentet har en viktig ställning dels som lagstiftare och dels när det gäller presidentvalet. Efter parlamentsvalet 2009 har parlamentet inte lyckats välja president. Parlamentet upplöstes därför och nyval ordnades i november. Först i mars 2012 valdes en ny president. År 2013 utbröt en regeringskris i landet och i samband med den lämnade en sjupersoners liberalreformistisk grupp liberalpartiet. Gruppen understödde bl.a. en revidering av liberalpartiet. Regeringen som bildades i maj 2013 var EU-vänlig, dvs. en proeuropeisk koalition med representanter för det liberaldemokratiska partiet, demokratipartiet och liberalpartiets reformistgrupp.

I en omfattande rapport som godkändes 2013 uppmuntrade församlingen landet att fortsätta med nödvändiga reformer som också främjar landets strävan efter EU-medlemskap. Valperioden har varit orolig men i november 2014 ordnades parlamentsval enligt en grundlagsenlig tidtabell. Konkurrenten mellan de västsinnade och de proryska partierna var hård, men de EU-vänliga (liberaldemokraterna, demokraterna och liberalerna) fick slutligen 55 av de 101 platserna i parlamentet. Socialist- och kommunistpartierna fick 46 platser. Det proryska Patriapartiets rätt att delta upphävdes några dagar före valet eftersom partiet ansågs ha fått olaglig finansiering från utlandet.

Ldm. Anne-Mari Virolainen (saml) deltog i den delegation som övervakade parlamentsvalet i november. Valet förlöpte i huvudsak under mycket fredliga förhållanden och väljarna hade alternativ att välja mellan. Tyvärr gjordes det ändringar i kandidatlistorna en vecka före valet, vilket innebär att vissa kandidater kunde arbeta i officiella statliga uppgifter medan kampanjen pågick. Ett annat missförhållande var att en kandidats namn ströks från listan strax före valdagen, vilket i det aktuella fallet väckte frågor om tidpunkten och förhållandena. Det är dessutom skäl att fästa större avseende vid medias opartiskhet och

reglerna för kampanjfinansiering och dessutom är det skäl att främja kvinnors och minoriteters deltagande. Vissa tekniska problem förekom vid registreringen och räkningen av röster, men valobservatörerna noterade de flitiga funktionärerna på röstningsställena.

4.8 Serbien

Den parlamentariska församlingens granskningsutskott har följt den demokratiska situationen i Serbien sedan år 2003. Landet har gjort framsteg men en del utmaningar kvarstår.

Riksdagsledamöterna *Kimmo Sasi*, *Saara Karhu* och *Elisabeth Nauclér* fungerade som valobservatörer vid parlamentsvalet i Serbien den 16 mars 2014. Sasi deltog i ER:s parlamentariska församlings valövervakningsoperation, medan Karhu (sd) och Nauclér (sv) följde valet som representeranter för OSSE.

Från partilistorna valdes 250 ledamöter in i enkammarparlamentet för en fyraårsperiod. Centerhögerpartiet SNS vann överlägset och fick 158 platser. På andra plats kom socialistpartiet SPS (44 platser), på tredje demokratipartiet DS (19 platser) och på fjärde en vänster-högerkoalition (18 platser).

Enligt valobservatörernas bedömningar iaktogs vid valet Europarådets och OSSE:s val- och demokratiprinciper. Vallagstiftningen fungerade, kandidatnomineringen var lyckad och väljarna hade flera alternativ. Valdagen förflöt lugnt och kampanjerna var livliga. Valförrättningarna var effektiva både i de stora ständerna och på landsbygden. Minoriteter erbjöds goda möjligheter att föra fram sitt budskap men kvinnornas synlighet i valsammanhang och kampanjer var anspråkslös. Det finns också anledning att ingripa i oklarheter när det gäller medieägandet, och lagstiftningen om valfinansiering bör utvecklas ytterligare. Serbien planerar i enlighet med observatörernas rekommendationer ändringar i medielagen och i bestämmelserna om valfinansiering. Parlamentsvalet i Serbien kan sålunda fungera som ett exempel för de övriga länderna i regionen.

4.9 Turkiet

Turkiet var föremål för övervakning åren 1997-2004. Därefter har det gjorts viktiga politiska

reformer i landet. I Turkiet ordnades presidentval den 10 augusti 2014. Presidenten valdes i enlighet med 2007 års grundlagsreform för första gången genom direkt folkval. En nyhet var också möjligheten att rösta utomlands. Eftersom 16 självständiga kandidater inte så som lagen förutsatte stöddes av 20 riksdagsledamöter, fick de inte ställa upp. Därefter återstod tre presidentkandidater. Förhandsfavorit var premiärministern och grundaren av AKP-partiet Recep Tayyip Erdoğan ansågs dra nytta av sin ställning. Han valdes direkt i första omgången. Huvudoppositionspartierna hade en gemensam kandidat, dvs. förre ledaren för islamska samarbetsorganisationen Ekmeleddin İhsanoğlu. Kurdernas kandidat var Selahattin Demirtaş. Röstningsprocenten var 74 och Erdoğan fick 51.8 % av rösterna.

I slutskedet av kampanjen var atmosfären relativt spänd men inga större intermezzon inträffade. Valdagen var lugn och rösträkningen var huvudsakligen öppen och effektiv. Före valet rapporterades emellertid brister i bestämmelserna om valfinansiering och mediernas opartiskhet samt missbruk av administrativa resurser. ODIHR:s långvariga observatörer anser att lagar som begränsar yttrandefriheten är problematiska. I juli före valet övervakades valförberedelserna i Ankara, men det egentliga övervakningsuppdraget genomfördes i 10 städer i samarbete med OSSE och ODIHR. Lagstiftningen kräver samordning och utveckling också när det gäller valövervakningen. Ingen direktteleviserad debatt mellan kandidaterna förekom, men de fick föra sina kampanjer utan begränsningar. Det var emellertid beklagligt att Erdoğan utnyttjade sin premiärministerställning och mediasynlighet på ett sätt som sammanblandade statens och partiets intressen. Kurdiska fick användas som kampanjspråk. Kampanjfinansieringen byggde uteslutande på privata donationer (högst ca 3 150 euro/person) och på kandidaternas egna förmögenheter. Revideringen av finansieringslagstiftningen var ett steg i rätt riktning, men valfinansieringen borde vara ännu öppnare.

4.10 Ukraina

Ukrainas parlament sammanträdde tisdagen den 28 januari 2014 till ett extra plenum för att upphäva en omstridd lag som förbjöd demonstrationer.

Samma dag meddelade Ukrainas premiärminister Azarov att han avgår. Situationen i Ukraina behandlades vid församlingens sessioner under år 2014. Vid januarsessionen togs situationen i Ukraina upp som ett brådskande ärende.

Församlingen diskuterade den 30 januari 2014 *den demokratiska situationen i Ukraina*. I en rapport (dok. 13405) framhåller församlingen vikten av att de mänskliga rättigheterna respekteras i Ukraina och fördömer regeringens våldsåtgärder mot demonstranterna. Regeringen uppmanas omedelbart upphöra med våldsamheterna och inleda en öppen, respektfull och effektiv dialog med demonstranterna på Maidanorget. Dessutom förutsätter församlingen att Ukrainas regering fortsätter med de grundlagsreformer som redan överenskommit och som gör det möjligt att ingripa i vissa orsaker till protesterna på Maidan. Församlingen framhåller att Ukrainas parlament bär ansvaret för att allmänna parlamentariska principer iakttas och att parlamentet bör sträva efter en fredlig lösning på situationen. Generalsekreterare Jaglands förslag att inrätta en undersökningskommission för att utreda våldsamheterna fick understöd. Det konstaterades att om allvarliga människorättskränkningar fortsätter i Ukraina kommer församlingen att överväga sanktioner, exempelvis upphävande av delegationens rösträtt vid församlingens aprilsession.

I *resolution 1974 (2014)* understryker församlingen att upphävandet av demonstrationslagen är det första steget i riktning mot en fredlig lösning. Därefter finns det goda möjligheter att fortsätta förhandlingarna mellan parterna för att i enlighet med människorätts- och demokratiprinciperna lugna ner situationen. Ministerkommittén uppmanas att utöka och utvidga experthjälpen. Församlingen understödde generalsekreterarens förslag om att inrätta en undersökningskommission för utredning av våldsamheterna (*rekommendation 2035 (2014)*).

I mars ordnade församlingens ständiga utskott åter en aktualitetsdebatt om situationen i Ukraina. Parlamentarikerna var eniga om att Ukrainas suveränitet och regionala integritet måste respekteras. Situationen utgör ett hot mot stabiliteten i Europa och om situationen fortgår finns det risk för att det uppstår en ny permanent konflikt i Europa. Detta måste undvikas. Endast Ukrainas folk kan besluta om ändring av landets gränser.

Det måste omedelbart ordnas demokratiska val i Ukraina.

Flera talare uppmanade Ryssland och Ukraina att respektera internationella fördrag, de mänskliga rättigheterna och demokratiprinciperna. Ukraina företrädde vid sammanträdet både av representanter för den nuvarande oppositionen och av representanter för den nuvarande regeringen. Dessa var eniga om att landets parlament fattat viktiga beslut med en synnerligen bred majoritet men att landet dock inte kan fatta viktiga samhälleliga beslut under vapenhot. Rysslands representant framhöll att situationen är geopolitisk och säkerhetspolitisk. Ukrainas Nato-strävanden oroar Ryssland.

Europarådets generalsekreterare Thorbjörn Jagland påpekade att det krävs snabba reformer i Ukraina för att lagstiftningen ska motsvara Europarådets standarder. Det är av största vikt att bekämpa korruptionen som är en orsak till att den nuvarande situationen uppkommit.

Vid aprilsessionen diskuterades *den politiska krisens inverkan på Ukrainas demokratiska institutioner* (dok. 13482). Vänstergruppens ordförande Kox öppnade diskussionen med konstaterandet att Ukraina är ett suveränt land vars territoriella integritet bör respekteras. EU måste återuppta avtalet från den 21 februari. Beslut om Ukrainas framtid måste fattas av folket. Ryssland måste retirera. Församlingens rapportör Repts konstaterade att de ukrainska myndigheterna inte är oskyldiga till den inrikespolitiska krisens eskalering men att detta inte berättigar Rysslands agerande. Enligt grundlagarna från 1996 och 2004 kan presidenten åtalas. Parlamentets beslut har fattas med en synnerligen bred majoritet. Det finns ingen anledning att ifrågasätta besluten. Grundlagen skyddar minoriteter. En representant för den ukrainska oppositionen, utskottsordförande Popescu, underströk att Krim utgör en oskiljaktig del av Ukraina. Ryssland måste retirera och handla i enlighet med Budapestavtalet. Det är skäl att använda människorättsverktyg och ER-mekanismer för att normalisera Ukraina-Ryssland-relationerna. Församlingen bör utan dröjsmål sända en delegation till östra Ukraina. En representant för Ukrainas regering, östukrainaren Sobolev, konstaterade att man inte bett om Rysslands beskydd. Rysslands agerande är en del av en större plan för området. Krims regionparlament fattade sitt beslut under

hot och hoppades på en lösning via en dialog. De övriga representanterna underströk framför allt att det är skäl att undvika en ny frusen konflikt. Den ryska delegationens ordförande Pusjkov svarade att orsakerna till situationen i Ukraina är politiska. Ryssland måste reagera på att Ukraina sedan 1990-talet varit på väg in i Nato. Detta är en säkerhets- och geopolitisk fråga för Ryssland. Ryssland anser att Ukraina bröt mot sin grundlag genom att avsätta presidenten och att den nuvarande förvaltningen är oberäknelig. Oppositionen består till stor del av radikala element.

Resolution 1988 (2014) godkändes med rösterna 154-26. Församlingen fördömde Rysslands annektering av Krim och underströk att den ryska dumans beslut att tillåta användning av vapenmakt i Ukraina strider mot internationell rätt samt mot ER-, OSSE- och FN-principerna. Dödsfallen och människorättskränkningarna på Euromaidan bör undersökas och de skyldiga lagföras. För att förhindra att våldet eskalerar bör parterna lämna ifrån sig sina olagliga vapen. Valagen måste revideras före presidentvalet den 25 maj 2014 och reformerna måste fortsätta efter valet. Krims ukrainska och tartariska minoriteters situation inger oro. Närvaron av ryska trupper vid Ukrainas gräns är illavarslande. Parterna i Buda-bestavtalet och EU-länderna bör utreda möjligheterna att trygga Ukrainas autonomi och territoriella integritet. Europarådet kan hjälpa till med att utarbeta en ny grundlag, vallag och språklag.

Som en protest mot Rysslands annektering av Krim drogs den ryska delegationens rösträtt in vid nästa dags session (se även kapitel 4.11).

I Ukraina ordnades presidentval i maj och parlamentsval i oktober. Församlingen sände en delegation för att följa båda valförrättningarna. Som en del av en större reformprocess ändrades vallagen tre gånger under år 2014 före presidentvalet i maj, i syfte att harmonisera och förtydliga lagarna i enlighet med ER:s och OSSE:s rekommendationer. Det omfattande reformpaketet gick dock inte igenom. ER hjälper för närvarande Ukraina med landets interna reformer, bl.a. via Venedigkommissionen i fråga om maktfördelning, media, minoritetsskydd och reformering av polisväsendet. Den följande verksamhetsplanen kommer sannolikt att inriktas bl.a. på rättsliga reformer och bekämpning av korrupsion. Lustrationslagen som stiftades i september kommer förhoppningsvis,

för undvikande av problem, att genomföras i enlighet med Europadomstolens riktlinjer.

Över tusen valobservatörer från olika organisationer övervakade Ukrainas förtida presidentval den 25 maj 2014. Från Finlands ER- delegation deltog *Kimmo Sasi*. I Kiev träffade observatörerna före den egentliga valdagen samtliga presidentkandidater samt representanter för centralvalnämnden, medborgarorganisationerna och media. Den delegation för valövervakningen som besökte Ukraina i slutet av april konstaterade i sitt yttrande att ett demokratiskt och trovärdigt presidentval är en förutsättning för att Ukraina ska få en lagligen vald politisk ledare, vilket främjar en lösning av krisen i Ukraina.

Den obundne parlamentsledamoten och af-färsmannen Petro Porosjenko segrade i valet med nästan 55 % av rösterna. Han valdes till president redan i den första omgången. På andra plats kom Julia Tymosjenko som fick knappt 13 % och på tredje plats radikalpartiets Oleh Ljasjko med 8,3 % av rösterna. Röstningsprocenten var ca 60 %, men lägre i den östra landsdelen. Enligt valobservatörernas rapport (dok. 13543) lyckades de ukrainska myndigheterna ordna ett tekniskt välfungerande och hederligt val som uppfyllde internationella krav och de grundläggande friheterna i den största delen av landet. Röstningen och rösträkningen förlöpte väl trots att det tidvis uppstod långa köer vid vallokalerna. I området Donetsk och Luhansk gjorde rebellerna allt för att förhindra röstningen, men i vissa fall lyckades valfunktionärerna hålla röstningsställena öppna också där. Som en positiv utveckling kan det konstateras att i samband med valet inte förekom missbruk av administrativa resurser, vilket visar att det skett en utveckling. Med tanke på öppenheten behövs det dock fortfarande ändringar i valfinansieringsreglerna.

Ukrainas president Petro Porosjenko höll ett anförande i församlingen den 26 juni 2014. Han konstaterade att Ryssland brutit mot 1994 års Buda-pestavtal om Ukrainas gränsers okränkbarhet och sålunda genom sitt agerande destabiliserat området. Rysslands plan började i Georgien 2008 och fortsätter i Ukraina. Europa måste agera och skapa en fredsmekanism för Europa. Relationerna kan inte normaliseras utan att Krim återlämnas, men Ukraina är berett på en dialog. Krims befolkning utsätts för människorättskränkningar.

Problemen behandlas i samråd med ER, FN och OSSE. Ryssland måste förhålla sig öppet och konstruktivt till en fredsplan och sluta stödja separatisterna. Porosjenko arbetar för enhet samt för att återställa fred och trygghet. Detta förutsätter också interna reformer. Det är skäl att satsa på att lösa de ekonomiska och infrastrukturella problemen och dessutom på att revidera rättssystemet och bekämpa korruptionen. Samarbetet med EU är synnerligen viktigt. Hela det ukrainska folkets förtroende för myndigheterna och processerna måste återställas. Ett demokratiskt och rättvist parlamentsval är följande steg i denna utveckling.

Vid oktobersessionen ordnades åter en *aktualitetsdebatt om situationen i Ukraina*. Europarådets kommissioner för mänskliga rättigheter Nils Muiznieks redogjorde för sina besök i Kiev, Moskva och Simferopolis. Han krävde slut på striderna och att alla som gjort sig skyldiga till brott mot mänskliga rättigheter ska ställas inför rätta. För Krimtatareerna och de inre flyktingarna är situationen särskilt svår. I den livliga debatten deltog också flera ukrainare. Den ryska delegationen deltog inte i oktobersessionen. I strid med vad som tidigare meddelats deltog generalsekreterare Jagland inte i debatten.

ER övervakade det *förtida presidentvalet* den 26 oktober 2014. Ukrainska Verkhovna Rada (Högsta rådet) är ett enkammarparlament med 450 ledamöter som väljs för fem år i sänder. Hälften av ledamöterna utses genom proportionellt val i en valkrets som omfattar hela landet (29 registrerade partilistor) och den andra hälften i valkretsar med ett mandat (3487 kandidater). Församlingen gjorde i oktober ett besök före valet (pre-electoral visit). Utskottet rekommenderade att landet går in för en enhetlig vallagstiftning samt ökad öppenhet när det gäller finansieringen av valkampanjer. Med tanke på förhållandena var den allmänna atmosfären inför valet relativt god och kampanjerna var synliga. Det förekom dock våldsyftningar. I Donetsk och Luhansk bor 5,6 % av landets befolkning och dessa områden var farliga också för observatörerna. Ett antal av OSSE:s observatörer (Special Monitoring Mission, SMM) greps. De sista fyra observatörerna frigavs den 26 juni efter en månads fångenskap.

Fördelningen av parlamentsplatserna efter oktobervalet är följande: Petro Porosjenkos centerhögerblock vann valet och fick 132 platser, näst

störst blev den konservativa och EU-vänliga Folkfronten (82), tredje det kristliga och EU-vänliga partiet Självhjälp (33), fjärde det proryska Oppositionsblocket (29), femte Oleh Ljasjkos populistiska Radikala Parti (22) och sjätte det allukrainska Fäderneslandsförbundet under ledning av Julia Tymosjenko (19). Utöver dessa partiets kandidater valdes tio ledamöter från fyra småpartier och 198 enskilda valkretsar samt sammanlagt 96 ledamöter som förde kampanjer oberoende av partigrupper. Av ledamöterna är 47 kvinnor, dvs. ca 11 %, vilket är något mer än senast. Talman för parlamentet är Volodymyr Groysman som representerar Porosjenkoblocket.

Observatörernas rapport (dok. 13641) är försiktigt positiv. Ukraina får erkännande för att i en synnerligen svår inrikespolitisk situation ha lyckats ordna ett val som uppfyller internationella standarder. Valet förlöpte i tekniskt hänseende väl och i överensstämmelse med allmänna principer. Röstningen och rösträkningen fungerade trots långa köer. I Donetsk- och Luhanskområdet försökte rebellerna stoppa valet men man lyckades hålla en del av vallokaler öppna. Man lyckades också förhindra missbruk av administrativa resurser. På grund av den interna situationen gjordes före valet viktiga ändringar i vallagen. Ändringarna är nödvändiga och utgör en del av en större reformprocess som förhoppningsvis fortsätter. Det är skäl att förnya också valfinansieringsreglerna. Trots att valet hade många goda sidor innebar det också utmaningar. Oroligheter kastade en skugga över valkampanjerna och kandidaterna utsattes för hot och störningar. Medias opartiskhet förverkligades inte heller till fullo och rapporteringen inriktades närmast på vissa kandidater. Tatar- och romminoriteterna rapporterade att de blivit trakasserade, men språkdebatten var lugnare än i samband med föregående val.

Valövervakningen genomfördes i samråd med OSSE:s parlamentariska församling. Till OSSE:s delegation hörde riksdagsledamöterna Kauma, Soukola och Naucclér. OSSE:s ODIHR hade sänt 80 långvariga valobservatörer som vistades i landet från den 25 september till den 4 november 2014.

4.11 Ryssland

Medlemskapet i Europarådet är villkorligt. Alla medlemsstater har då de ansluter sig till Europa-

rådet godkänt övernationell kontroll när det är fråga om kränkning av mänskliga rättigheter. Användning av våld kan inte godkännas under några som helst omständigheter. De mänskliga rättigheter och friheter som har skrivits in i Europeiska människorättskonventionen måste tryggas.

Sovjetunionens president Gorbatsjov talade i församlingen sommaren 1989. Ryssland ansökte om medlemskap i ER 1992. Tjetjenienkrisen ledde till att medlemskapsprocessen avbröts i januari 1995. Efter att de ryska styrkorna börjat dra sig tillbaka från Tjetjenien upptog församlingen behandlingen på nytt i september 1995. Församlingens positiva beslut enligt vilket församlingen rekommenderar för ER:s ministerkommitté att Ryssland kallas som medlem, var resultatet av en nio timmars debatt. Finlands delegation gav Rysslands medlemskap sitt enhälliga stöd. Förteckningen över villkor som uppställdes för Rysslands medlemskap är lång och förpliktande. ER:s ministerkommitté upprepar i sitt beslut medlemskapsvillkoren och de reformer som krävs. Ryssland anslöt sig till Europarådet i januari 1996 och har därefter varit föremål för uppföljning (monitoring) av medlemsförpliktelse. Församlingens ovan nämnda yttrande och ministerkommitténs resolution utgör tillsammans en "färdplan" för uppföljningen av Rysslands medlemsförpliktelser. Dessutom följs hur rättsstatsprinciperna iakttas vid parlaments- och presidentval samt resultaten av ER:s övriga övervakningsmekanismer (Europadomstolen, CPT, ECRI, Människorättskommissionären m.m.).

Granskningsutskottet har upprättat fyra landsrapporter om hur medlemsförpliktelse och åtagandena efterlevts i Ryssland (1999, 2002, 2005 och 2012). Församlingens utskott har övervakat parlamentsvalen 2003, 2007 och 2011 samt presidentvalen 2004, 2008 och 2012. Församlingen har också separat och som en del av granskningen behandlat enskilda rättsfall (bl.a. Grigory Pasko, Pichugin, Lebedev, Chodorkovskij och Magnitskij) och områden (Kaliningrad och Rysslands norra Kaukasus). Församlingen har också behandlat Rysslands religionslag 2002 samt följderna av kriget mellan Ryssland och Georgien.

Vid årets första session i januari godkände församlingen en rapport om *fallet Sergej Magnitskij* (dok. 13356). Den ryske advokaten Magnitskij som var skatteexpert för investmentbolaget

Hermitage Capital Management avslöjade omfattande korruption inom Rysslands centralförvaltning. Han dömdes för skattebrott. Efter att ha blivit misshandlad i fängelset avled han i november 2009. I rapporten redogörs för olika parter versioner av de händelser som ledde till Magnitskij's död. Fallet anknyter till ett mera omfattande behov av korruptionsbekämpning i Ryssland. Rapporten försöker belysa olika tjänstemäns delaktighet i fallet samt lyfta fram individens behov av skydd mot olagliga åtgärder från statstjänstemäns sida. Församlingen understryker vikten av att motarbeta straffrihet och korruption samt att skydda angivare. Korruption hindrar investeringar. Korruption kan bekämpas på två sätt. Den som gör sig skyldig till korruption måste vara rädd för att bli avslöjad och den skyldige måste dömas och straffas för sitt handlande.

I *resolution 1966* (2014) uppmanar församlingen Ryssland att utreda kontakterna mellan personer som anklagats för korruption och hjälpa myndigheterna i länder som undersöker penningtvätt (bl.a. Finland). Ryssland uppmanas att utreda händelseförloppet som ledde till att Magnitskij avled i fängelset och att ställa de skyldiga inför rätta. Det är positivt att Ryssland inrättat ett organ för fängelseövervakning. Korruptionsbekämpningen måste effektiviseras bl.a. genom ökad öppenhet. Församlingen följer reformerna och överväger att i likhet med USA i sista hand föreslå riktade motåtgärder (reseförbud och frysning av bankkonton) om det inte sker framsteg. Församlingen uppmanar ministerkommittén att utreda möjligheterna till effektivare internationellt samarbete för att leta reda på medel som åtkommit genom skattebrott samt att ta med Rysslands i utredningsarbete för att föra de skyldiga inför rätta (*rekommendation 2031* (2014)).

I protest mot annekteringen av Krim behandlade församlingen två medlemsinitiativ (dok. 11703 och 12014) med förslag till återkallelse av den ryska delegationens fullmakter med stöd av procedurbestämmelserna 8.2 och 9 (Rule 8.2 och Rule 9). Församlingen beslöt den 10 april 2014 med rösterna 145-21 straffa Ryssland för dess agerande i Ukraina genom att upphäva Rysslands rösträtt till slutet av 2014. Dessutom får den ryska delegationen inte delta i presidiet, i sammanträden som hålls av de politiska gruppernas ordförande eller det ständiga utskottet och inte heller i

ER:s valövervakning. Beslutet hindrar inte Ryssland att delta i den parlamentariska församlingens sessioner och inverkar inte heller på verksamheten i ER:s ministerkommitté. Rysslands delegation deltog inte i debatterna. Situationen kommer i enlighet med *resolution 1990 (2014)* (dok. 13483) att omprövas om Ryssland inte vidtar åtgärder för att stabilisera situationen och återlämna Krim. I januari 2015 kommer samtliga delegationers fullmakter att granskas på nytt.

Församlingen har fyra gånger tidigare diskuterat återkallelse av den ryska delegationens fullmakter, dvs. åren 2000, 2001, 2008 och 2009.

Församlingens president Anne Brasseur (lib., Luxemburg) träffade i september dumans talman Narysjkin i Paris. I november träffades ordförandena för församlingens politiska grupper i Moskva. På programmet stod ett möte med Narysjkin. Kommittén har ingen formell beslutanderätt.

Externa relationer

Församlingens externa relationer består av samarbetet med icke-medlemsländer samt med andra internationella organisationer och aktörer.

Alla europeiska länder, med undantag för Vitryssland och Kosovo, är medlemmar i ER. Observatörsstatus har Israel (1957), Kanada (1997) och Mexiko (1999). Observatörländerna deltar i både sessions- och utskottsarbetet enligt överenskomna regler. Församlingens politiska utskott ansvarar för relationerna och samarbetet med de europeiska länder som inte är medlemmar samt med övriga länder. Under verksamhetsåret diskuterade utskottet samarbetet med dessa länder och utveckling av relationerna, men församlingen godkände inte rapporter om länderna. Församlingen samarbetar med länder i närområdet inom partnerskapsprogrammet.

5.1 Demokratiskt partnerskap

Församlingen hade i slutet av året tre demokratiska partner. Marocko och Palestina beviljades partnerskapsstatus 2011. Våren 2014 fick Kirgistan partnerskapsstatus som det första centralasiatiska landet.

5.1.1 Palestina

Församlingen beviljade Palestina partnerskapsstatus i slutet av 2011. Församlingen hade redan tidigare konstaterat att detta inte var ett ställningstagande till frågan om erkännande av den palestinska staten och att dessa två frågor måste hållas isär från varandra. Statusen förpliktar Palestinas lagstiftande råd att aktivt främja demokratin, de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen. Dessa åtgärder anses ha en positiv inverkan på en fredlig utveckling i hela området. Palestinas representanter har regelbundet och aktivt deltagit i församlingens sessioner.

I den första granskningsrapporten (dok. 13382) om det demokratiska partnerskapet med Palestina kritiseras det lagstiftande rådets reformarbete. Av-

saknaden av ett demokratiskt valt lagstiftande organ är en allvarlig brist i de statliga strukturerna. Den interna splittringen och Israels ockupation har bromsat reformerna och hindrat genomförandet av förpliktelserna. ER och Palestina bör i enlighet med planerna samarbeta för att reformera rättsväsendet, främja god förvaltningssed och förhindra människohandel. De största hindren på demokratins väg är Israels ockupation samt den omständigheten att Hamas inte respekterar Palestinas interna avtal som syftar till försoning. Palestina ingick 2011 demokratiskt partnerskap med ER. I *resolution 1969* (2014) uppmanar församlingen Palestinas ledning att inrätta ett demokratiskt lagstiftande organ för att val ska kunna ordnas och ett oavhängigt rättsväsende inrättas samt en god förvaltning och lagreformer genomföras. Människohandel och familjevåld måste motarbetas. Församlingen fördömer de dödsdomar som Hamas verkställt. Församlingens politiska utskott följer situationen. Följande granskningsrapport utarbetas år 2016.

5.1.2 Marocko

Demokratipartnern Marocko har aktivt deltagit i församlingens sessioner och tagit ställning framför allt till rapporter som gäller Medelhavsområdet. Rapporten om konflikten i Västsahara har ett nära samband med förpliktelserna. Tvisten mellan Västsahara, som utropat sig som en självständig stat, och Marocko har pågått i över 40 år. Församlingen behandlade en rapport om *den parlamentariska insatsen för att lösa konflikten om Västsahara* (dok. 13526). I samband med beredningen ordnade politiska utskottet flera utfrågningar. I januari ordnade utskottet en utfrågning med representanter för medborgarorganisationer i städerna El Aaiún och Tindouf. Dessa var Abadila Essamlali (President of the ARRAI Association, El Aaiún), Abdellah Elharich (Secretary General of the Saharawi Association for democracy and social justice (MINBAR), El Aaiún), El Ghalia

Djimi (Vice-President of the Sahrawi Association for the victims of grave human rights violations, ASVDH, El Aaiún), Fatimetou Moustapha Saleh (member of the National Council of the Association of the families of Sahrawi prisoners and disappeared persons, AFAPREDESA, Tindouf). I april besöktes utskottet av Royal Advisory Council for Saharan Affairs (CORCAS)-generalsekreterare Maouelainin Ben Khalihanna Maoulainin samt Khatri Adduh, President of the Saharawi National Council.

Behandlingen avslutades med att församlingen godkände *resolution 2004* (2014) som understryker att Marockos demokratiska partnerskap förutsätter en permanent lösning av den rättsliga ställningen för det icke-autonoma området Västsahara som står under FN:s övervakning. Det har inte skett några framsteg i de förhandlingar om partiellt självstyre för området som förts utifrån FN:s specialsändebud James Bakers plan. FN:s fredsbevarande operation MINURSO fortsätter. Demonstrationer i närheten av Västsaharas inofficiella huvudstad El Aaiún år 2013 ledde till att flera personer anhölls och fängslades. Situationen för över 100 000 flyktingar på ett flyktingläger i den Algeriska staden Tindouf är bekymmersam. En lösning av konflikten försvåras på grund av avsaknaden av en genuin dialog mellan Marocko och representanter för området (inklusive självständighetsrörelsen Polisario). Marocko måste främja befolkningens kulturella och mänskliga rättigheter och utreda påstådda människorättskränkningar. FN:s specialsändebuds rapport publicerades hösten 2014. Församlingen förutsätter att Marocko fortsätter de politiska förhandlingarna med parterna i konflikten (inklusive Polisario och Algeriet) utifrån *resolutionen YKTN 2152* (2014), i syfte att åstadkomma en permanent fredlig lösning som tryggar invånarnas grundläggande och mänskliga rättigheter samt beaktar västsaharernas självbestämmanderätt. Påståenden om att den marockanska polisen gjort sig skyldig till människorättskränkningar måste utredas. Polisario och Algeriet måste ge UNHCR tillträde till flyktinglägret i Tindouf för utredning av den humanitära situationen, tillsammans med medborgarorganisationer och Algeriets parlament. Församlingen bedömer Marockos åtgärder i Västsahara i följande granskningsrapport om partnerskapet 2015.

5.1.3 Kirgistan

ER:s rådgivande organ bestående av oberoende experter inom statsrätt (Venedigkommissionen) bistod år 2010 Kirgistan med att utarbeta en ny grundlag. Kirgistan anslöt sig till Venedigkommissionen år 2004. I och med detta samarbete ökade också de politiska kontakterna med Europarådet. Inbjudan av valobservatörer till Kirgistans presidentval den 30 oktober 2011 måste ses mot bakgrund av denna händelseutveckling. I december 2011 ansökte Kirgistan om demokratiskt partnerskap hos den parlamentariska församlingen.

Församlingens politiska utskott har följt utvecklingen. Efter maktskiftet 2010 ordnades i Kirgistan, som är Centralasiens fattigaste land, parlaments- och presidentval. Landet antog också en ny grundlag. Regeringen avgick 2012 på grund av korruptionsanklagelser och dödsstraffet avskaffades år 2007. Efter att Kirgistan 2011 ansökt om demokratiskt partnerskap beslöt församlingen 2014 föreslå att landet tilldelas partnerskap för att stödja införandet och tillämpningen av demokratiska modeller. Talmannen för Kirgistans parlament Asilbek Jeenbekov utfrågades i juni av politiska utskottet.

I *resolution 1984* (2014) (dok. 13461) konstateras det att församlingen förutsätter att de rättsliga och institutionella reformerna ska fortsättas i enlighet med ER:s principer. Ytterligare åtgärder behövs för att genomföra rättsstatsprincipen och de mänskliga rättigheterna (bl.a. för att trygga rättsväsendets oavhängighet och bekämpa korruption samt för att trygga minoriteternas rättigheter). Grundlagen, vallagstiftningen och valrutinerna samt den lokala förvaltningen måste utvecklas. Förutsättningarna för ett fungerande medborgarsamhälle måste tryggas. Utbildningssystemet, jämlikheten och kvinnornas deltagande i beslutsfattandet måste främjas. Det är också skäl att satsa på korruptionsbekämpning, tryggnad av rättsväsendets oavhängighet och på att ingripa i straffrihetsfall. Demokratin förstärks genom öppna val, opartisk valövervakning och demokratifostran. Församlingen följer hur reformerna framskrider.

5.2 Medelhavsområdet och Mellanöstern

Församlingen följer den politiska utvecklingen i området samt strävar efter att främja rättsstats-

principen och demokratin också utanför det egna området. Demokratins tillstånd i det södra Medelhavsområdet länder återverkar på olika sätt på de europeiska länderna, vilket innebär utmaningar för de demokratiska rutinerna och när det gäller respekten för de mänskliga rättigheterna. Medelhavsområdet omfattar 21 länder av vilka 13 är medlemmar i ER; Israel har observatörsstatus medan Marocko och Palestina har partnerskapsstatus (se kapitel 5.1). Församlingen har också regelbundna kontakter med Egypten och Libyen.

Det politiska utskottet ansvarar för församlingens externa relationer. Underutskottet för Mellanöstern besökte Gaza i slutet av 2014. Besöket planerades i samråd med Israels observatörsdelegation och Palestinas delegation för demokratiskt partnerskap. Medelhavet har redan i årtal använts som en färdväg för ett växande antal migranter och flyktingar som flyr undan krig, ekonomisk fattigdom och politisk instabilitet. Den stora mängd invandrare som försöker ta sig till Europa utan tillstånd har blivit en stor utmaning. Församlingen har i två rapporter granskat frågan uttryckligen ur ett människorättsligt och humanitärt perspektiv.

I en rapport om *åtgärder och reaktioner med anledning av att flyktingar lämnats att dö på Medelhavet* (dok. 13532) undersöks orsakerna till och följderna av tragedin på Medelhavet 2011. I rapporten konstaterades det att situationen hade kunnat undvikas genom ett fungerande myndighetssamarbete och ansvarstagande. Trots de åtgärder som vidtagits har nya drunkningsfall inte kunnat förhindras. Det behövs mera internationellt samarbete och förbättringar när det gäller ansvarsfördelningen, förutsättningarna för spaning efter flyktingfarkoster, tillämpning av förbudet mot återsändande av flyktingar samt övervakning av sjöfarten. I *resolution 1999* (2014) sammanfattar församlingen sin standpunkt genom att konstatera att den, i syfte att förhindra att 2011 års drunkningstragedi på Medelhavet upprepas, förutsätter åtgärder för att främja flyktingars grundläggande rättigheter samt bättre gränsövervakning. Det behövs tydliga räddningsstandarder och fungerande övervakningsmekanismer. Så kallade push-back-åtgärder får inte förekomma. Återsändningsförbudet måste ovillkorligen iaktas i samband med räddningsoperationer. EU, Nato och Internationella migrantorganisationen

(IMO) bör se över sina interna processer. I *rekommendation 2046* (2014) uppmanar församlingen ministerkommittén att göra en förundersökning i ärendet och granska resultaten tillsammans med församlingen. Målet är att ge EU rekommendationer om ansvarsfördelningen.

Italien är ett av de länder som lider mest av den olagliga invandringen. I en rapport om *spänningarna mellan länderna i södra Medelhavsområdet till följd av det stora antalet olagliga migranter som anländer till Italiens kuster* (dok. 13531) behandlas frågan om hur transitlandet Italien klarar det stora antalet flyktingar som anländer sjövägen. Särskilt uppmärksammas frågan om respekten för mänskliga rättigheter, gällande lagsstiftning och migranternas utsatta situation. I rapporten konstateras det att utvecklingen av migrationspolitiken bör sättas högt på Italiens politiska agenda för att skyddet av Europas gränser ska kunna genomföras. I *resolution 2000* (2014) uppmanas Italien att för administreringen av det stora antalet flyktingar utveckla mottagningsrutinerna, identifieringsverktygen och uppföljningen av hur de rör sig. För ändamålet behövs öppna processer. Det är skäl att uppmärksamma de utsattas situation. Övriga länder bör stödja Italien och arbeta för en utveckling av EU:s interna processer. I *rekommendation 2047* (2014) uppmanas ministerkommittén att överväga straffmekanismer för människosmugglare och att öppna en debatt om justering av Dublinreglerna och genomförandet av dem.

Till målsättningarna för Europarådets verksamhet hör främjande av jämställdheten mellan könen, opartiskt genomförande av de mänskliga rättigheterna för kvinnor på alla samhällsområden och avskaffande av alla former av diskriminering mot kvinnor. De internationella fördragen ålägger också staterna att målmedvetet förbättra kvinnornas ställning på alla livsområden. Församlingen undersöker i sin rapport för verksamhetsåret (dok. 13596) åtgärder som gör det möjligt att genom ökat samarbete *främja kvinnornas rättigheter i Medelhavsområdet*. Tre år efter den arabiska våren finns det stora skillnader i utvecklingen av kvinnornas ställning i området liksom också när det gäller den politiska situationen över huvud taget. I rapporten analyseras situationen i Algeriet, Egypten, Libyen, Marocko och Tunisien. Tunisien och Marocko kan tjäna som exempel på modernisering, då de visar att muslimska länder kan främja jämställdheten

mellan könen utan att avstå från sina kulturella och religiösa rötter. I Libyen, Egypten och Algeriet är situationen inte lika bra. På alla områden borde det genomföras projekt för att förbättra kvinnornas ställning. Jämställdheten mellan könen är en indikator på den allmänna demokratiseringen. Tunisien och Egypten fogade år 2014 till sina grundlagar bestämmelser om jämställdhet mellan könen, men genomförandet kräver ändå åtgärder i alla länder i området. Församlingen understryker att kvinnornas rättigheter måste garanteras också i lagstiftningen om arvs- och familjerätt, vårdnad om barn och äktenskapsskillnad samt när det gäller tillgången på juridiska tjänster. Det krävs övergripande åtgärder mot kvinnovåld. För att målen ska kunna nås måste civilsamhället stödjas samt kvinnornas representation i politiken, rättsväsendet, media och polisväsendet ökas. Samarbetet med ER måste fördjupas. I *resolution 2012* (2014) konstateras det att förbättring av kvinnornas ställning måste ingå i alla projekt som genomförs i området. *Rekommendation 2053* (2014) som är riktad till ministerkommittén innehåller en uppmaning till ökat samarbete med ER och i synnerhet med Venedigkommissionen. Detta samarbete kommer förhoppningsvis att inriktas framför allt på jämställdheten mellan könen och på Istanbulkonventionen.

Församlingen diskuterade under 2013 i många sammanhang situationen i Syrien och i synnerhet flyktingproblematiken. Ämnet togs också upp i januari rapporten om *ordnande och stödjande av den internationella hjälpverksamheten för Syrienflyktingarna* (dok. 13372). I rapporten konstateras det att redan 2,2 miljoner människor, av vilka hälften barn, har flytt undan Syrienkonflikten. Över 6 miljoner människor är i behov av hjälp och drygt 4 miljoner lever i exil inom Syrien. Turkiet, Jordanien, Libanon och Irak hör till de länder som tagit emot flyktingar, men situationen är ohållbar. Det krävs snabba åtgärder eftersom situationen drar ut på tiden och förhållandena i flyktinglägren är omänskliga samt eftersom kvinnor och barn utsätts för våld. I rapporten noteras bl.a. att Tyskland, Sverige och Frankrike beslutat ta emot större antal flyktingar, men alla länder borde göra mera för att lindra den humanitära katastrofen. I *resolution 1971* (2014) uttrycker församlingen förhoppningen att fredsförhandlingarna med det snaraste ska leda till ett hållbart resultat, så att ca

2,2 miljoner flyktingars situation kan normaliseras. Den hjälp som länderna i området ställer upp med välkomnas, men de omänskliga förhållandena på flyktinglägren samt kvinnornas och barnens svåra situation kräver åtgärder. Församlingen uppmanar medlemsländerna att bevilja Syrienflyktingar tillfälliga uppehållstillstånd och hjälpa länderna i närområdena att lindra nöden.

I maj ordnade det politiska utskottet en konferens om religions- och trosfrihet i Mellanöstern och länderna i södra Medelhavsområdet och i synnerhet om de kristna samfundens säkerhet (Freedom of religion or belief in the Middle East and the Southern Mediterranean). Konferensen utgör en del av EU:s och ER:s gemensamma program för förstärkning av demokratiska reformer i de sydliga områdena. Konferensen som ordnades i Aten öppnades av det grekiska parlamentets talman Vangelis Meimarakis, ordföranden för Europarådets parlamentariska församling Anne Brasseur, grekiska ministern för utbildning och religiösa ärenden Constantinos Arvanitopoulos samt av ordföranden för Greklands ER-delegation Theodora Bakoyannis. Bland talarna kan nämnas religiösa ledare, t.ex. Patriarken och Påven av Alexandria och hela Afrika Theodoros II samt ärkebiskopen av Beirut Mor Clemis Daniel Kourieh. Dessutom talade några akademiska experter, bl.a. läraren i islamsk forskning och iranistik Evangelos Venetista från Leidens universitet. I konferensen deltog representanter från Algeriet, Jordanien, Libanon, Marocko, Tunisien, Palestina och Egypten.

5.3 Samarbete med andra internationella aktörer

Politiska utskottets underutskott för externa relationer svarar för samarbetet med andra internationella organisationer och aktörer.

ER och FN har sedan 1950-talet samarbetet i ärenden som är föremål för båda organisationernas intresse. Europarådet har observatörsstatus vid generalförsamlingens sessioner. Den parlamentariska församlingen har i flera sammanhang tidigare uttalat sitt stöd för FN:s millenniemål. I den senaste rapporten om *åtgärder mot global diskriminering: Europas insats för att främja FN:s millenniemål* (dok. 13368) konstateras att trots de framsteg som gjorts finns det risk för att en del av FN:s millenniemål för 2015 inte uppnås. Den

parlamentariska församlingen uppmärksammar särskilt vikten av att reducera dödligheten bland kvinnor och barn, förbättra tillgången till grundläggande utbildning samt hälso- och sjukvård samt arbetet mot HIV/aids. De europeiska länderna bör främja uppnåendet av millenniemålen genom att satsa framför allt på avskaffande av diskriminering, på god förvaltning, på bekämpning av korruption och familjevåld samt på hållbar utveckling. En förutsättning för att de millenniemål som FN ställde upp år 2000 ska kunna uppnås senast 2015 är sålunda att det vidtas en mängd åtgärder. Församlingens ställningstaganden framgår av *resolution 1975* (2014).

Europarådet och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) samarbetar på många områden och håller regelbunden kontakt med varandra. I maj deltog presidenten för OSSE:s parlamentariska församling Ranko Krivokapić i det ständiga utskottets sammanträde och där i en aktualitetsdiskussion om situationen i Ukraina. Krivokapić, som är talman för de montenegrinska parlamenterna, har föreslagit utökad samarbete mellan OSSE:s och ER:s parlamentariska församlingar i syfte att bistå den demokratiska utvecklingen i medlemsländerna. Den synligaste samarbetsformen är valövervakningen. Det har också förekommit samarbete mellan OSSE och Venedigkommissionen.

Församlingen följer sedan länge arbetet som utförs av *Europeiska banken för återuppyggnad och utveckling* (EBRD). EBRD verkar i de central- och östeuropeiska länder som håller på att övergå till en marknadsekonomi och tillämpar mångpartidemokrati. I den senaste rapporten (dok. 13594) om bankens verksamhet 2013 och 2014 konstateras det att många av de länder där EBRD verkar inte ännu har infört mångpartidemokrati. Det finns ett nära samband mellan å ena sidan demokratins och laglighetsprincipens utveckling och å andra sidan marknadsekonomin utveckling, vilket innebär att främjandet och uppföljningen av demokratin bör vara en viktig del av EBRD:s arbete. EBRD är för närvarande den största enskilda investeraren inom sitt verksamhetsområde. Det samarbete som ER och EBRD år 1992 kom överens om, i synnerhet i fråga om uppföljningen av demokratins tillstånd, och å andra sidan genomskinligheten i EBRD:s verksamhet kommer förhoppningsvis att bli bättre. Den

ekonomiska krisen, den bristande politiska viljan att genomföra strukturella reformer samt konflikten mellan Ukraina och Ryssland har inverkat negativt på ekonomierna i området. Folkets stöd för marknadsreformer har minskat på grund av arbetslöshet och stränga sparåtgärder (austeritet). Samtidigt försvagas eventuellt stödet för demokrati. Utvidgningen av EBRD:s verksamhet till länder i östra och västra Medelhavsområdet (de s.k. SEMED-länderna) har gett goda resultat och församlingen stöder denna utveckling, dock så att verksamheten fortsättningsvis koncentreras till det ursprungliga målområdet. EBRD kan på ett avgörande sätt stödja utvecklingen i Ukraina. De mälländer som anslutit sig till EU väntas småningom lämna stödverksamheten. EBRD har, utöver de politiska och ekonomiska dimensionerna, som ett tredje insatsområde valt globala utmaningar, exempelvis klimatförändringen och de knappa energiresurserna. I *resolution 2017* (2014) framhålls det att utvecklingen av demokratin och legalitetsprincipen har ett nära samband med marknadsekonomin utveckling. Främjandet och uppföljningen av demokratiseringsprocessen bör därför utgöra en central del av EBRD:s arbete. På motsvarande sätt är det skäl att i EBRD:s arbete bedöma också dess politiska dimension. Samarbetet mellan ER och EBRD och å andra sidan genomskinligheten i EBRD:s verksamhet kommer förhoppningsvis att förbättras.

Europarådets centralbanks (Council of Europe Bank CEB) uppdrag är att stödja sociala projekt i medlemsländerna. Församlingen konstaterar i sin rapport (dok. 13513) att ER:s utvecklingsbank, som stöder sociala projekt i medlemsländerna, spelar en synnerligen viktig roll under den ekonomiska krisen. De nuvarande projekten är inriktade på att stödja sysselsättningen. Banken har lyckats anpassa sig till de senaste utmaningarna och prioriterat objekt som är mest brådskande. Verksamheten kan dock ytterligare effektiviseras genom utvidgning av verksamhetsområdet och inriktning på sydöstra Europa. Samarbetet mellan parlamenten och ER bör utvecklas. Banken bör satsa på strukturella reformer, projektförvaltning och synlighet. I *resolution 2007* (2014) framhålls också att relationerna till Europarådet bör förstärkas och investeringsmodellerna utvecklas. Parlamentarikerna kan mera aktivt främja sina länders projekt. En ny utvecklingsplan upprättas för åren 2014-2016.

FINLANDS DELEGATION I EUROPARÅDET
1.1.2014–28.9.2014

Ordförande
Maria GUZENINA
(sd)

Vice ordförande
Kimmo SASI
(saml)

OMBUD

Antti KAIKKONEN
(c)

Pirkko MATTILA
(sf)

Anne-Mari VIROLAINEN
(saml)

SUPPLEANTER

Sirkka-Liisa ANTTILA
(c)

Riitta MYLLER
(sd)

Jaana PELKONEN
(saml)

Jouko SKINNARI
(sd)

Jussi HALLA-AHO
(sf)

SEKRETARIATET

Gunilla CARLANDER, råd för internationella ärenden,
delegationens sekreterare
Maria FAGERHOLM, sekreterare för internationella ärenden,
delegationens biträdande sekreterare
Katja NOLVI, avdelningssekreterare,
delegationens assistent

FINLANDS DELEGATION I EUROPARÅDET
ALLTIFRÅN 10.9.2014

Ordförande
Maria GUZENINA
(sd)

Vice ordförande
Kimmo SASI
(saml)

OMBUD

Antti KAIKKONEN
(c)

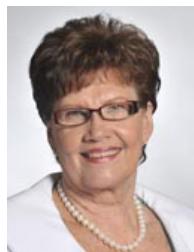

Pirkko MATTILA
(sf)

Anne-Mari VIROLAINEN
(saml)

SUPPLEANTER

Sirkka-Liisa ANTTILA
(c)

Riitta MYLLER
(sd)

Jaana PELKONEN
(saml)

Jouko SKINNARI
(sd)

Mika RAATIKAINEN
(sf)

SEKRETARIATET

Gunilla CARLANDER, råd för internationella ärenden,
delegationens sekreterare
Maria FAGERHOLM, sekreterare för internationella ärenden,
delegationens biträdande sekreterare
Katja NOLVI, avdelningssekreterare,
delegationens assistent

FINLANDS DELEGATION I EUROPARÅDETS
MEDLEMSKAP I UTSKOTT OCH UNDERUTSKOTT

Ständiga utskottet	Maria GUZENINA, ombud Kimmo SASI, suppleant
Politiska utskottet <i>Committee on Political Affairs and Democracy</i>	Maria GUZENINA, ombud Antti KAIKKONEN, suppleant
Underutskottet för mellanöstern <i>Sub-Committee on the Middle East</i>	Maria GUZENINA, ombud
Underutskottet för externa relationer <i>Sub-Committee on External Relations</i>	Antti KAIKKONEN, ombud
Underskottet för relationer med OECD och EBRD <i>Sub-Committee on relations with OECD and EBRD</i>	Antti KAIKKONEN, ombud
Utskottet för juridiska frågor och mänskliga rättigheter <i>Committee on Legal Affairs and Human Rights</i>	Kimmo SASI, ombud Antti KAIKKONEN, suppleant
Underutskottet för mänskliga rättigheter <i>Sub-Committee on Human Rights</i>	Kimmo SASI, ordförande
Underutskottet för bekämpning av terrorism <i>Sub-Committee on Crime Problems and Fight Against terrorism</i>	Antti KAIKKONEN, ombud
Underutskottet för rättsstatsprincipen <i>Sub-Committee on the Rule of Law</i>	Kimmo SASI, ombud
Underutskottet för intervjuer av domarkandidater <i>Sub-Committee on the Election of Judges to the ECHR</i>	Kimmo SASI (EPP/DC)
Utskottet för sociala ärenden, hälsa och hållbar utveckling <i>Committee on Social Affairs, Health and Sustainable Development</i>	Jouko SKINNARI, ombud Sirkka-Liisa ANTTILA, suppleant
Underutskottet för sociala och ekonomiska rättigheter <i>Sub-Committee on Social and Economic Rights</i>	Jouko SKINNARI, ombud
Underutskottet för miljö och energi <i>Sub-Committee on Environment and Energy</i>	Sirkka-Liisa ANTTILA, ombud Jouko SKINNARI, suppleant
Underutskottet för allmän hälsa <i>Sub-Committee on Public Health</i>	Sirkka-Liisa ANTTILA, ombud

Utskottet för migrations-, flykting- och internflyktingfrågor <i>Committee on Migration, Refugees and Displaced persons</i>	Anne-Mari VIROLAINEN, ordförande Jussi HALLA-AHO, suppleant till 30.6. Mika RAATIKAINEN, suppleant från 29.9.
Underutskottet för fångenskap <i>Sub-Committee on Detention</i>	Mika RAATIKAINEN, ombud från 29.9.
Underutskottet för integration <i>Sub-Committee on Integration</i>	Anne-Mari VIROLAINEN, ombud
Underutskottet för samarbete mellan utom-europeiska länder för utgång och genomfart <i>Sub-Committee on Cooperation with non-European Countries of Origin and Transit</i>	Jussi HALLA-AHO, ombud till 30.6. Mika RAATIKAINEN, ombud från 29.9.
Utskottet för kultur, vetenskap och utbildning <i>Committee on Culture, Science and Education</i>	Jaana PELKONEN, ombud Jouko SKINNARI, suppleant
Underutskottet för kultur, mångfald och arv <i>Sub-Committee on Culture, Diversity and Heritage</i>	-
Underutskottet för mediefrågor <i>Sub-Committee on the Media</i>	Jaana PELKONEN, ombud
Underutskottet för utbildning, ungdom och sport <i>Sub-Committee on Education, Youth and Sport</i>	Jouko SKINNARI, ombud
Utskottet för jämställdhet och icke-diskriminering <i>Committee on Equality and Non-discrimination</i>	Pirkko MATTILA, ombud Riitta MYLLER, suppleant
Underutskottet för jämställdhet mellan könen <i>Sub-Committee on Gender Equality</i>	Riitta MYLLER, ombud
Underutskottet för minoriteter <i>Sub-Committee on Minorities</i>	Pirkko MATTILA, ombud
Underutskottet mot rasism och främlingsfientlighet <i>Sub-Committee on Racism and Xenophobia</i>	Riitta MYLLER, ombud Pirkko MATTILA, suppleant
Utskottet för procedurfrågor <i>Committee on Rules of Procedure and Immunities</i>	-
Utskottet för granskning av medlemsländernas uppfyllande av sina åtaganden <i>Honouring of Obligations and Commitments by Member States</i>	Maria GUZENINA (SOC), Kimmo SASI (EPP/CD)

3. BESLUT ANTAGNA AV EUROPARÅDETS PARLAMENTARISKA FÖRSAMLING

3.1 Resolutioner

En resolution avser dels ett beslut av församlingen i en fråga som församlingen är behörig att genomföra, dels en ståndpunkt som församlingen företräder och ensam är ansvarig för

Resolution 1966 (2014)	Fallet Sergei Magnitskijn (dok.13356)
Resolution 1967 (2014)	En strategi mot rasism och intolerans i Europa (dok.13385)
Resolution 1968 (2014)	Bekämpning av rasism i poliskåren (dok.13384)
Resolution 1969 (2014)	Det demokratiska partnerskapet med Palestina (dok.13382)
Resolution 1970 (2014)	Internet och politik samt betydelsen av ny information och kommunikationsteknologi för demokratin (dok.13386)
Resolution 1971 (2014)	Ordnande och stödande av den internationella hjälpverksamheten för Syrienflyktingarna (dok.13372)
Resolution 1972 (2014)	Flyktingarna som en resurs för de europeiska mottagarländerna (dok.13367)
Resolution 1973 (2014)	Test som främjar respektive hindrar integrering av invandrare (dok.13361)
Resolution 1974 (2014)	Ukrainas demokratiska institutioner (dok.13405)
Resolution 1975 (2014)	Åtgärder mot global diskriminering: Europas insats för att främja FN:s millenniemål (dok.13368)
Resolution 1976 (2014)	Klimatförändringen: ramar för ett internationellt fördrag 2015 (dok.13362)
Resolution 1977 (2014)	Energisektorns mångsidighet som en viktig del av en hållbar utveckling (dok.13366)
Resolution 1978 (2014)	Utformningen av en ny televisionskonvention för europeiska gränsöverskridande sändningar (dok.13383)
Resolution 1979 (2014)	Internationella organisationers ansvar för brott mot mänskliga rättigheter (dok.13370)
Resolution 1980 (2014)	Sänkande av tröskeln att anmäla misstänkt sexuellt utnyttjande av barn (dok.13430)
Resolution 1981 (2014)	Europas hotade arv (dok.13428)
Resolution 1982 (2014)	Europeiska människorättskonventionen och juristutbildningen (dok.13429)
Resolution 1983 (2014)	Prostitution, människohandel och modernt slaveri i Europa (dok.13446)
Resolution 1984 (2014)	Demokratiskt partnerskap för Kirgistan (dok.13461)
Resolution 1985 (2014)	De nationella minoriteternas rättigheter och situationen i Europa (dok.13445)
Resolution 1986 (2014)	Användarskydd och ökad säkerhet i cyberrymden (dok.13451)
Resolution 1987 (2014)	Rätten att få tillgång till internet (dok.13434)
Resolution 1988 (2014)	Den politiska krisens inverkan på Ukrainas demokratiska institutioner (dok.13482)
Resolution 1989 (2014)	Rätten till medborgarskap och implementering av konventionen om medborgarskap (dok.13392)
Resolution 1990 (2014)	Omprövning av den ryska delegationens fullmakter (dok.13483)
Resolution 1991 (2014)	Medlemsländernas oförmåga till samarbete med Europadomstolen (dok.13435)
Resolution 1992 (2014)	Skyddande av minderåriga mot skadliga sekter (dok.13441)
Resolution 1993 (2014)	Skäligt jobb åt alla (dok.13456)

Resolution 1994 (2014)	Flyktingars rätt till arbete (dok.13462)
Resolution 1995 (2014)	Eliminering av barnfattigdomen i Europa (dok.13458)
Resolution 1996 (2014)	Flyktingbarns rättigheter som 18-åringar? (dok.13431)
Resolution 1997 (2014)	Migranter och flyktingar samt kampen mot aids (dok.13391)
Resolution 1998 (2014)	Förbättring av samarbetet i jämlikhets- och diskrimineringsärenden mellan de nationella människorättsinstitutionerna och parlamenten (dok.13506)
Resolution 1999 (2014)	Åtgärder och reaktioner med anledning av att flyktingar lämnats att dö på Medelhavet (dok.13532)
Resolution 2000 (2014)	Spänningarna mellan länderna i södra Medelhavsområdet till följd av det stora antalet olagliga migranter som anländer till Italiens kuster (dok.13531)
Resolution 2001 (2014)	Våld i och genom förmedling av media (dok.13509)
Resolution 2002 (2014)	Implementeringen av den parlamentariska församlingens reform (dok.13528)
Resolution 2003 (2014)	Målet är en bättre demokrati i Europa: federationsmodellen innebär nya utmaningar (dok.13527)
Resolution 2004 (2014)	Den parlamentariska insatsen för att lösa konflikten om Västsahara (dok.13526)
Resolution 2005 (2014)	Identitet och pluralism i interkulturella samhällen (dok.13522)
Resolution 2006 (2014)	Integrering av migranter i Europa samt behovet av en proaktiv, långsiktig och global politik (dok.13530)
Resolution 2007 (2014)	Utmaningarna för Europarådets utvecklingsbank (dok.13513)
Resolution 2008 (2014)	Förändringar i den europeiska offentliga förvaltningen som ett hot mot samhällsservicen (dok.13529)
Resolution 2009 (2014)	Europeiska människorättsdomstolens obundenhet (dok.13524)
Resolution 2010 (2014)	Barnvänlig rätt: från retorik till verklighet (dok.13511)
Resolution 2011 (2014)	Bekämpande av nynazistiska företeelser (dok.13593)
Resolution 2012 (2014)	Främjande av kvinnors rättigheter i Medelhavsområdet (dok.13596)
Resolution 2013 (2014)	Förbättring av utbildningens kvalitet och förvaltning (dok.13585)
Resolution 2014 (2014)	Uppvärdering av yrkesutbildning och läroavtalsutbildning (dok.13590)
Resolution 2015 (2014)	De demokratiska institutionernas verksamhet i Georgien (dok.13588)
Resolution 2016 (2014)	Det hot som terroristgruppen känd under namnet IS utgör mot mänskligheten: våld mot kristna och andra religiösa eller etniska samfund (dok.13618)
Resolution 2017 (2014)	Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD): verksamheten 2013-2014 (dok.13594)
Resolution 2018 (2014)	Effektivare uppföljning av medlemsförpliktelserna (dok.13595)
Resolution 2019 (2014)	Demokratins tillstånd i Albanien (dok.13586)
Resolution 2020 (2014)	Förvarstagande av migrantbarn (dok.13597)
Resolution 2021 (2014)	Optimal bröstcancervård i de europeiska länderna (dok.13572)
Resolution 2022 (2014)	Överföring av dömda personer och åtgärder för att förhindra missbruk (dok.13540)
Resolution 2023 (2014)	Mätning och främjande av de europeiska medborgarnas välmående (dok.13539)
Resolution 2024 (2014)	Social utslagning - ett hot mot Europas demokratier (dok.13636)
Resolution 2025 (2014)	Omplacering av flyktingar och främjande av solidaritet (dok.13460)
Resolution 2026 (2014)	Alternativ till undermåliga center för flyktingar och interna flyktingar i Europa (dok.13507)
Resolution 2027 (2014)	Förhindrande av våld mot kvinnor genom åtgärder mot våldsverkarna (dok.13634)

3.2 Rekommendationer

En rekommendation är ett förslag som församlingen lägger fram för ministerkommittén. Genomförandet ingår inte i församlingens utan regeringarnas kompetens

Rekommendation 2031 (2014)	Fallet Sergei Magnitskijn (dok.13356)
Rekommendation 2032 (2014)	En strategi mot rasism och intolerans i Europa (dok.13385)
Rekommendation 2033 (2014)	Internet och politik samt betydelsen av ny information och kommunikationsteknologi för demokratin (dok.13386)
Rekommendation 2034 (2014)	Test som främjar respektive hindrar integrering av invandrare (dok.13361)
Rekommendation 2035 (2014)	Ukrainas demokratiska institutioner (dok.13405)
Rekommendation 2036 (2014)	Utförningen av en ny televisionskonvention för europeiska gränsöverskridande sändningar (dok.13383)
Rekommendation 2037 (2014)	Internationella organisationers ansvar för brott mot mänskliga rättigheter (dok.13370)
Rekommendation 2038 (2014)	Europas hotade arv (dok.13428)
Rekommendation 2039 (2014)	Europeiska människorättskonventionen och juristutbildningen (dok.13429)
Rekommendation 2040 (2014)	De nationella minoriteternas rättigheter och situationen i Europa (dok.13445)
Rekommendation 2041 (2014)	Användarskydd och ökad säkerhet i cyberrymden (dok.13451)
Rekommendation 2042 (2014)	Rätten till medborgarskap och implementering av konventionen om medborgarskap (dok.13392)
Rekommendation 2043 (2014)	Medlemsländernas oförmåga till samarbete med Europadomstolen (dok.13435)
Rekommendation 2044 (2014)	Eliminering av barnfattigdomen i Europa (dok.13458)
Rekommendation 2045 (2014)	Bekämpning av sexuellt utnyttjande av barn och fortsättningen av ONE in FIVE kampanjen (dok.13502)
Rekommendation 2046 (2014)	Åtgärder och reaktioner med anledning av att flyktingar lämnats att dö på Medelhavet (dok.13532)
Rekommendation 2047 (2014)	Spänningarna mellan länderna i södra Medelhavsområdet till följd av det stora antalet olagliga migranter som anländer till Italiens kuster (dok.13531)
Rekommendation 2048 (2014)	Våld i och genom förmedling av media (dok.13509)
Rekommendation 2049 (2014)	Identitet och pluralism i interkulturella samhällen (dok.13522)
Rekommendation 2050 (2014)	Förändringar i den europeiska offentliga förvaltningen som ett hot mot samhällsservicen (dok.13529)
Rekommendation 2051 (2014)	Europeiska människorättsdomstolens obundenhet (dok.13524)
Rekommendation 2052 (2014)	Bekämpande av nynazistiska företeelser (dok.13593)
Rekommendation 2053 (2014)	Främjande av kvinnors rättigheter i Medelhavsområdet (dok.13596)
Rekommendation 2054 (2014)	Förbättring av utbildningens kvalitet och förvaltning (dok.13585)
Rekommendation 2055 (2014)	Det hot som terroristgruppen känd under namnet IS utgör mot mänskligheten: våld mot kristna och andra religiösa eller etniska samfund (dok.13618)
Rekommendation 2056 (2014)	Förvarstagande av migrantbarn (dok.13597)
Rekommendation 2057 (2014)	Överföring av dömda personer och åtgärder för att förhindra missbruk (dok. 13540)
Rekommendation 2058 (2014)	Social utslagning - ett hot mot Europas demokratier (dok.13636)
Rekommendation 2059 (2014)	Omplacering av flyktingar och främjande av solidaritet (dok.13460)

3.3 Yttranden

Yttrande 287 (2014)

Utkast till en konvention om hindrande av manipulation i idrottstävlingar (dok.13464)

EUROPARÅDETS PARLAMENTARISKA FÖRSAMLINGS GÄSTTALARE ÅR 2014

Statliga gäster

Sebastian Kurz, Österrikes utrikesminister*	27.1.2014
Werner Faymann, Österrikes förbundskansler	30.1.2014
Sebastian Kurz, Österrikes utrikesminister*	7.4.2014
Heinz Fischer, Österrikes president	9.4.2014
Elmar Mammadyarov, Azerbajdzjans utrikesminister*	23.6.2014
Ilham Aliyev, Azerbajdzjans president	24.6.2014
Petro Porošenko, Ukrainas president	26.6.2014
Olemic Thommessen, Norska Stortingets president	30.9.2014
Elmar Mammadyarov, Azerbajdzjans utrikesminister*	2.10.2014
Didier Reynders, Belgiens utrikesminister*	18.11.2014
Påve Franciscus	25.11.2014

Företrädare för internationella organisationer och medborgarsamhället

Martin Schultz, Europa parlamentets talman	29.1.2014
Rolf Wenzel, Europarådets utvecklingsbanks direktör	26.6.2014
Mr Angel Gurría, Generalsekreterare i OECD	1.10.2014
Sir Suma Chakrabarti, EBRD president	2.10.2014

** i egenskap av ordförande för Europarådets ministerkommitté*

EUROPARÅDETS MEDLEMSSTATER

<i>Stiftande medlemmar (1949)</i>		6.11.1990	Ungern
Belgien		26.11.1991	Polen
Danmark		7.5.1992	Bulgarien
Frankrike		14.5.1993	Estland
Irland		14.5.1993	Litauen
Italien		14.5.1993	Slovenien
Norge		30.6.1993	Tjeckien
Luxemburg		30.6.1993	Slovakien
Nederländerna		7.10.1993	Rumänien
Sverige		10.11.1994	Andorra
Storbritannien		10.2.1995	Lettland
		13.7.1995	Albanien
9.8.1949	Grekland	13.7.1995	Moldavien
7.3.1950	Island	9.11.1995	Ukraina
13.4.1950	Turkiet	9.11.1995	Makedonien
13.7.1950	Tyskland	28.2.1996	Ryssland
16.4.1956	Österrike	6.11.1996	Kroatien
24.5.1961	Cypern	27.4.1999	Georgien
6.5.1963	Schweiz	25.1.2001	Armenien
29.4.1965	Malta	25.1.2001	Azerbajdzjan
22.9.1976	Portugal	24.4.2002	Bosnien och Hercegovina
24.11.1977	Spanien	3.4.2003	Serbien och Montenegro
23.11.1978	Liechtenstein	6.10.2004	Monaco
16.11.1988	San Marino	6.6.2006	Serbien
5.5.1989	Finland	11.5.2007	Montenegro

OBSERVATÖRER VID EUROPARÅDETS MINISTERKOMMITTÉ

7.3.1970	Heliga stolen
10.1.1996	USA
29.5.1996	Kanada
20.11.1996	Japan
1.12.1999	Mexiko

OBSERVATÖRER VID EUROPARÅDETS PARLAMENTARISKA FÖRSAMLING

2.12.1957	Israel
28.5.1997	Kanada
4.11.1999	Mexiko

Finlands delegation i Europarådet
FIN-00102 Riksdagen
tfn (+358 9) 4321
fax (+358 9) 432 3529
<http://fakta.eduskunta.fi/fakta>

Europarådets parlamentariska församling
Parliamentary Assembly of the Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex
<http://assembly.coe.int/nw/Home-EN.asp>